

Jaunaudžu kopšanas mācības

Juris Katrevičs

Datums:

08.03.2022. – 11.03.2022.

Dienas kārtība

9:15 – 9:30	Pieslēgšanās
9:30 – 9:35	Ievads
9:35 – 9:50	Galvenajam konkursam izveidoto iepirkumu daļu apjomi (D. Ozola)
9:50 – 10:05	Meža sertifikācijas sistēma – nozīme un nepieciešamība
10:05 – 10:20	Vides un dabas aizsardzības prasības
10:20 – 10:30	Pārtraukums
10:30 – 11:00	Jaunaudžu kopšanas uzdevums
11:00 – 11:20	Darba uzdevumu administrēšana
11:20 – 11:30	Gada aktualitātes
11:30 – 11:40	Pateicība par sadarbību 2021. gadā
11:40 – 11.50	Dažādi
11.50 –	Noslēgums

Ziņotāji

Dace Ozola

Meža atjaunošanas un kopšanas vadītājs

LVM Mežsaimniecība → Mežkopība

Juris Katrevičs

Mežkopības darbu eksperts

LVM Mežsaimniecība → Mežkopība

Prezentācijas saturs

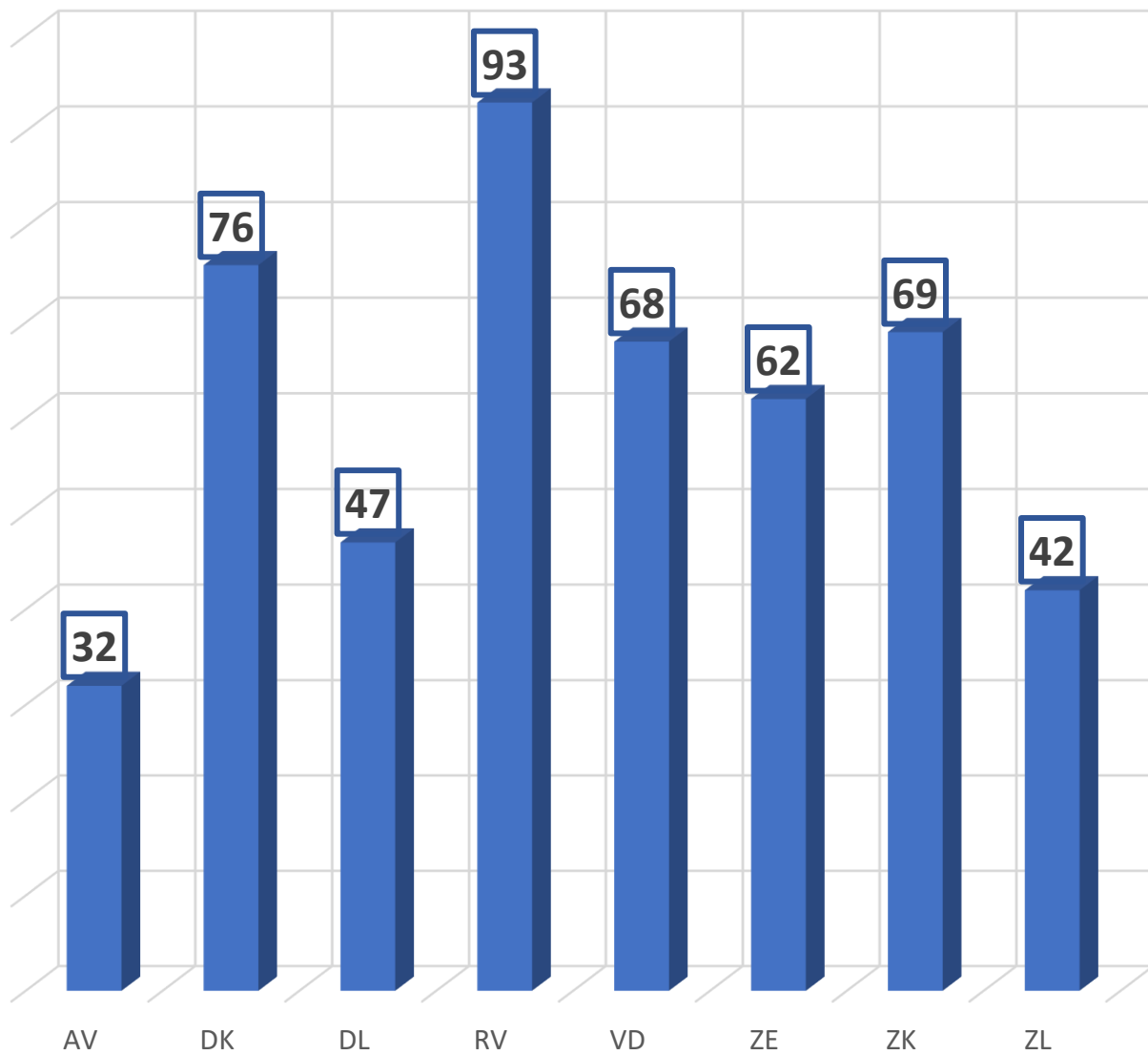
1. Meža sertifikācijas sistēmas nozīme un nepieciešamība
2. Jaunaudžu kopšanas uzdevums
3. Vides un dabas aizsardzības prasības
4. Atkritumi dabā
5. Darba aizsardzības prasības
6. Darba uzdevuma izsniegšana, saņemšana un izpilde
7. Ugunsdrošība mežā
8. Gada aktualitātes
9. Pateicība par sadarbību 2021. gadā

Galvenā konkursa iepirkuma daļu analīze

D.Ozola
08. - 11.03.2022.

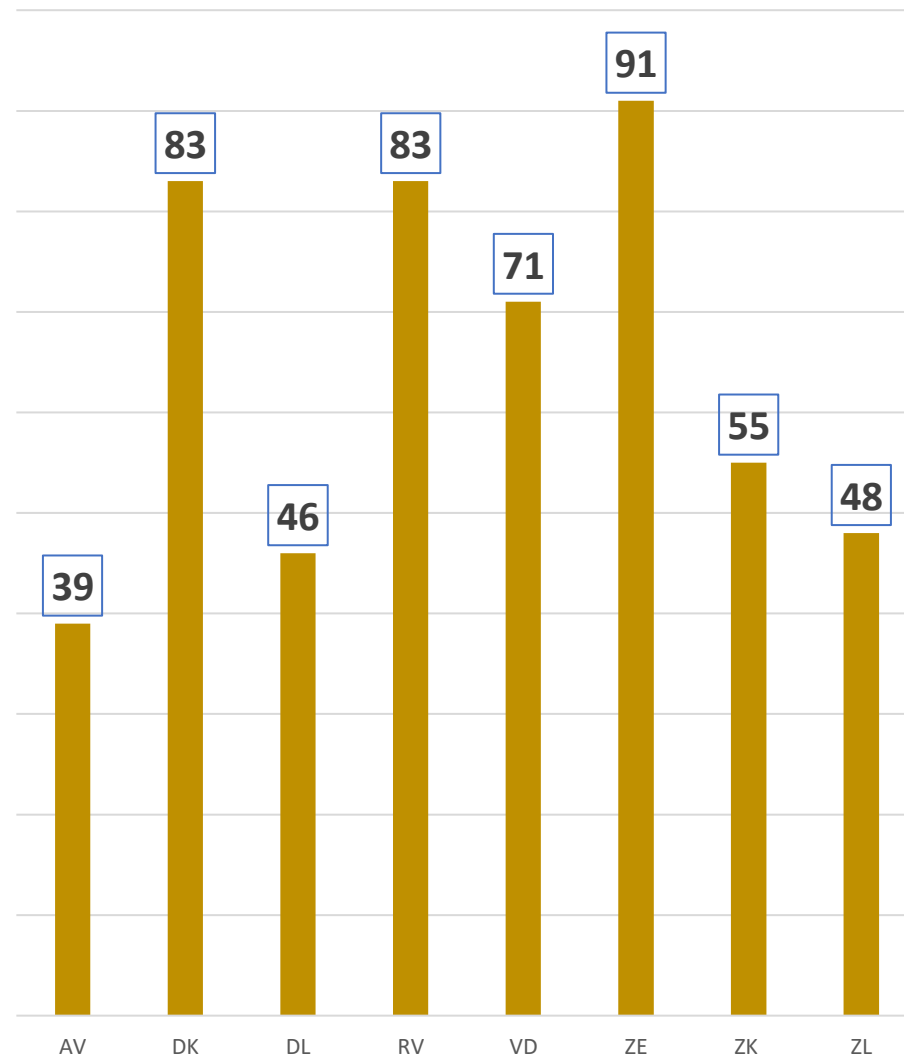
2021.-2023.lēpirkuma daļu skaits

489

2022.-2024.gada daļu skaits, gab

516

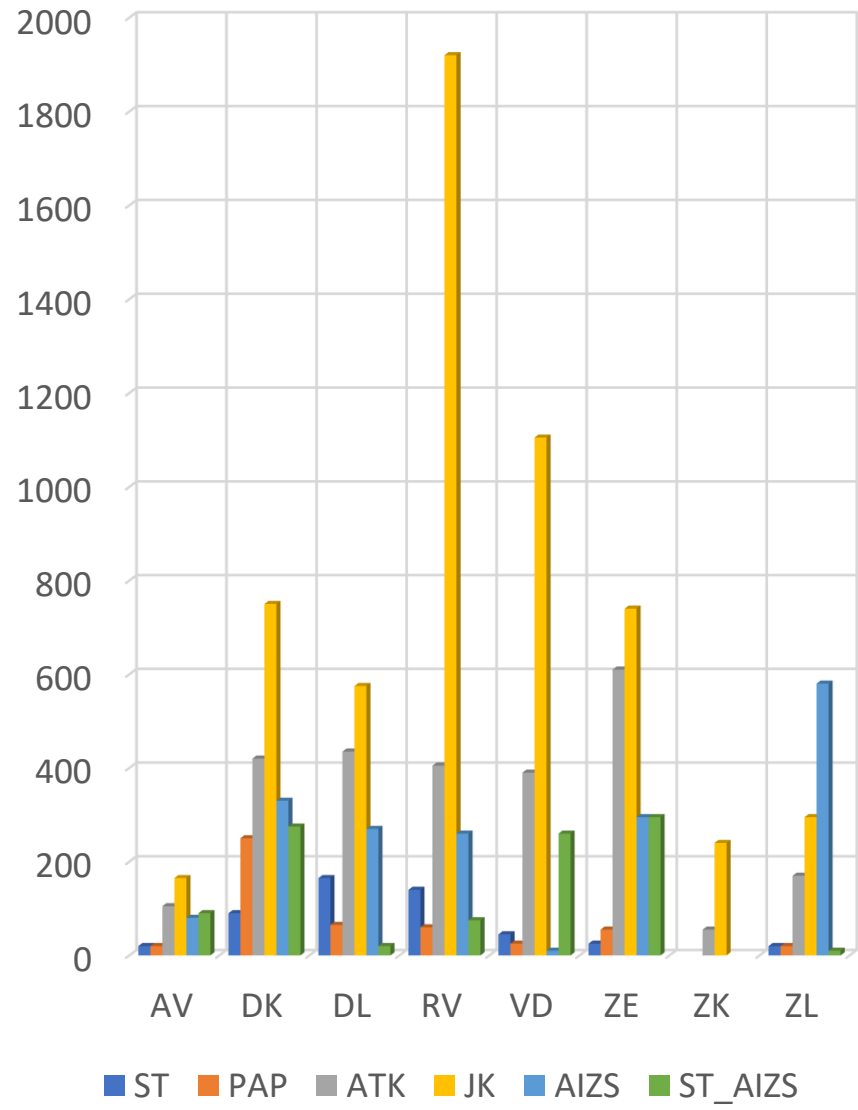

2020.-2023.

196

2021.-2024.

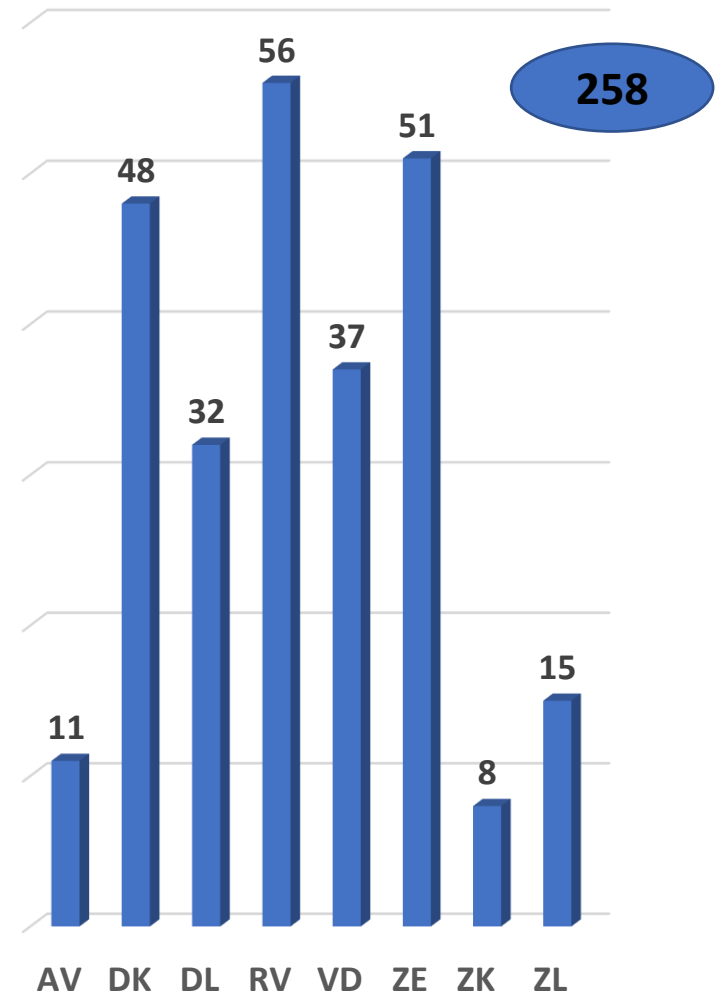
Apjoms, (ha) iepirkumu daļās, ko var
paņemt VIENS cilvēks

Iepirkuma daļas (apjoms, ha un skaits), kuras var paņemt
VIENS darba veicējs

Reģions	ST	PAP	ATK	JK	AIZS	ST_AIZS	Iepirkuma daļu skaits
AV	20	20	105	165	80	90	7
DK	90	250	420	750	330	275	38
DL	165	65	435	575	270	20	22
RV	140	60	405	1920	260	75	51
VD	45	25	390	1105	10	260	27
ZE	25	55	610	740	295	295	31
ZK			55	240			3
ZL	20	20	170	295	580	10	17
Kopā	505	495	2590	5790	1825	1025	196

1 darbu veicējs, daļu skaits

258

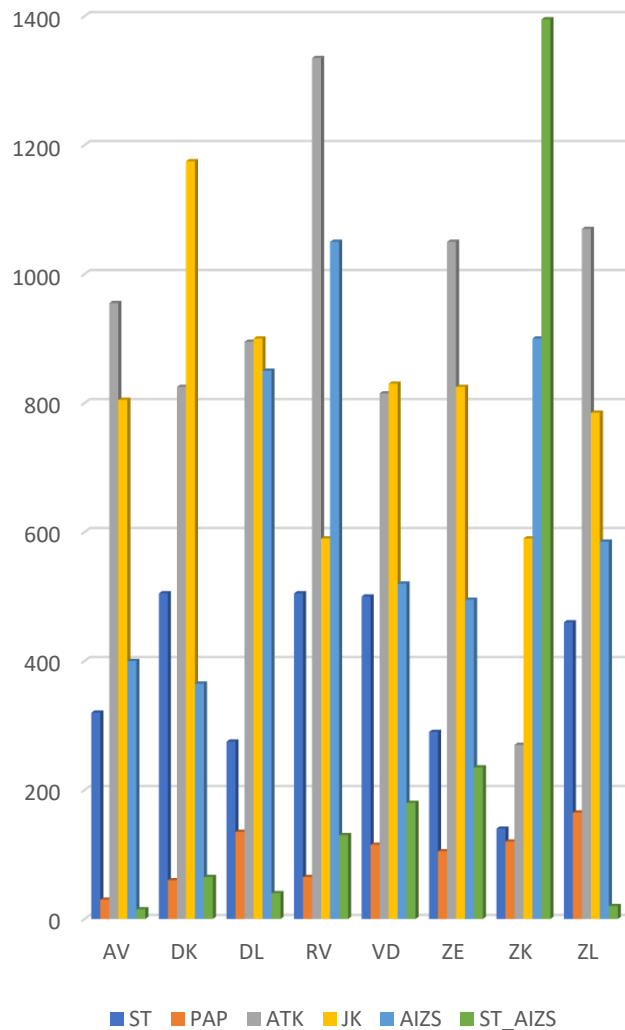
2020.-2023.

216

2021.-2024.

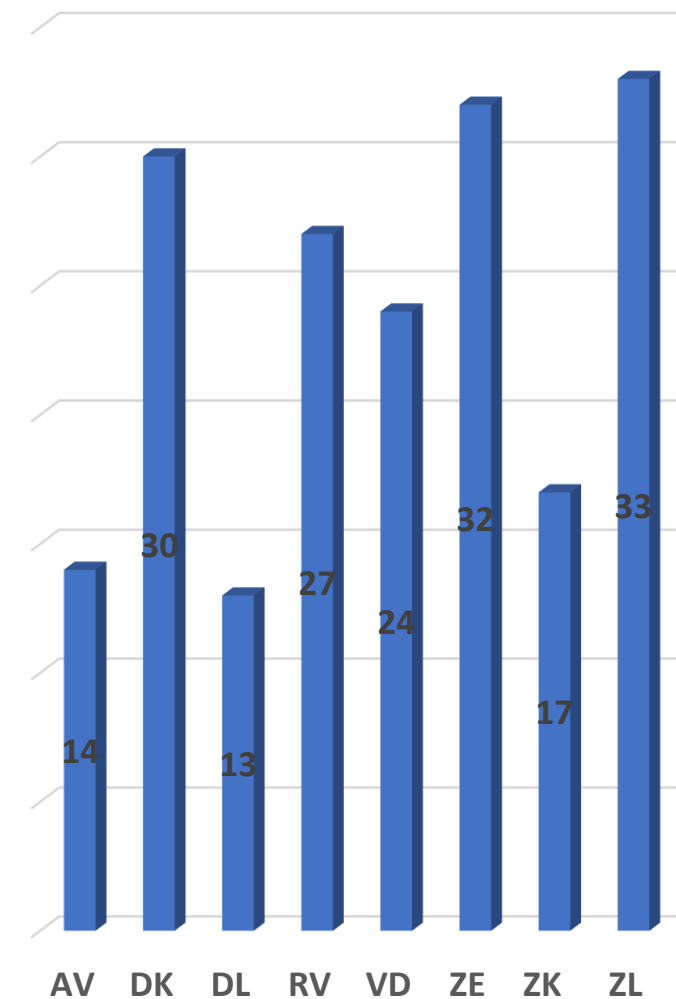
190

Apjoms, ha, iepirkuma daļās, ko var paveikt DIVI cilvēki

Iepirkuma daļas (apjoms, ha un daļu skaits), kuras var paņemt DIVI darba veicēji							
Reģions	ST	PAP	ATK	JK	AIZS	ST_AIZS	Iepirkuma daļu skaits
AV	320	30	955	805	400	15	14
DK	505	60	825	1175	365	65	27
DL	275	135	895	900	850	40	21
RV	505	65	1335	590	1050	130	38
VD	500	115	815	830	520	180	33
ZE	290	105	1050	825	495	235	24
ZK	140	120	270	590	900	1395	35
ZL	460	165	1070	785	585	20	24
Kopā	2995	795	7215	6500	5165	2080	216

Divi darba veicēji, daļu skaits

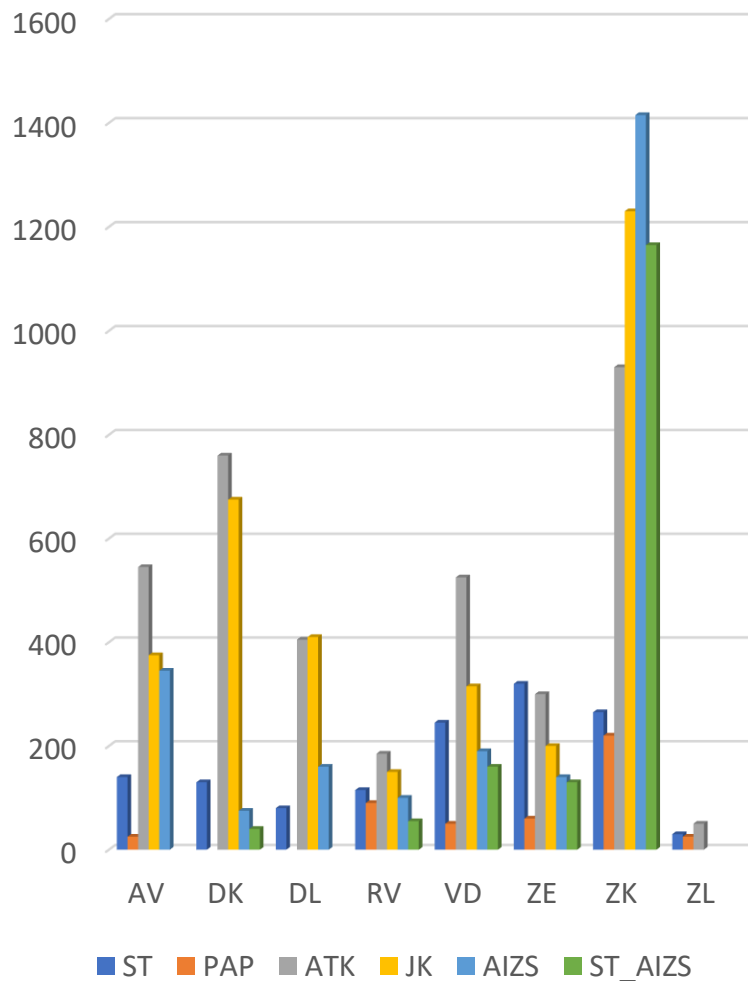
2020.-2023.

61

2021.-2024.

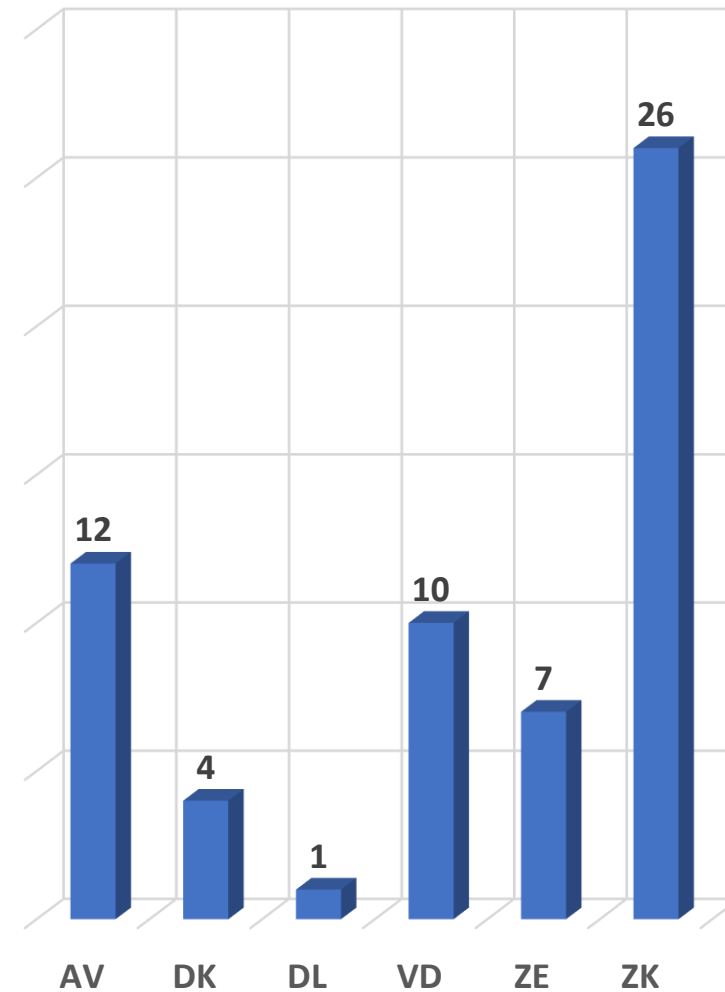
60

Apjoms, (ha) iepirkuma daļās, ko var
paņemt TRĪS cilvēki

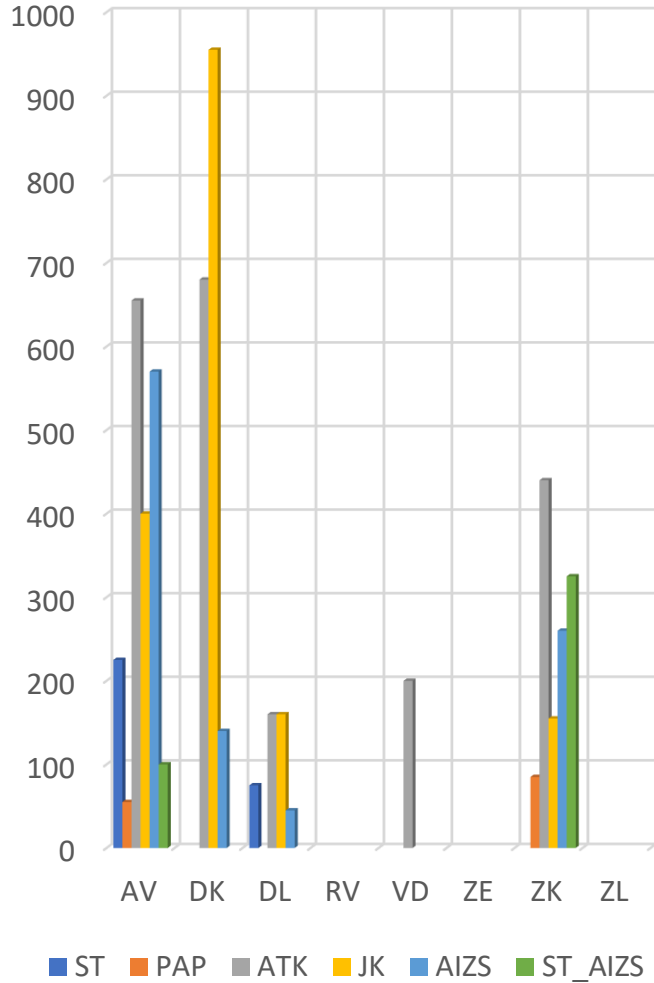

Iepirkuma daļas (apjoms Ha un daļu skaits), kuras var paņemt TRĪS darba veicēji							
Reģions	ST	PAP	ATK	JK	AIZS	ST_AIZS	Iepirkuma daļu skaits
AV	140	25	545	375	345		6
DK	130		760	675	75	40	7
DL	80		405	410	160		3
RV	115	90	185	150	100	55	4
VD	245	50	525	315	190	160	7
ZE	320	60	300	200	140	130	7
ZK	265	220	930	1230	1415	1165	26
ZL	30	25	50				1
Kopā	1325	470	3700	3355	2425	1550	61

TRĪS darba veicēji, daļu skaits

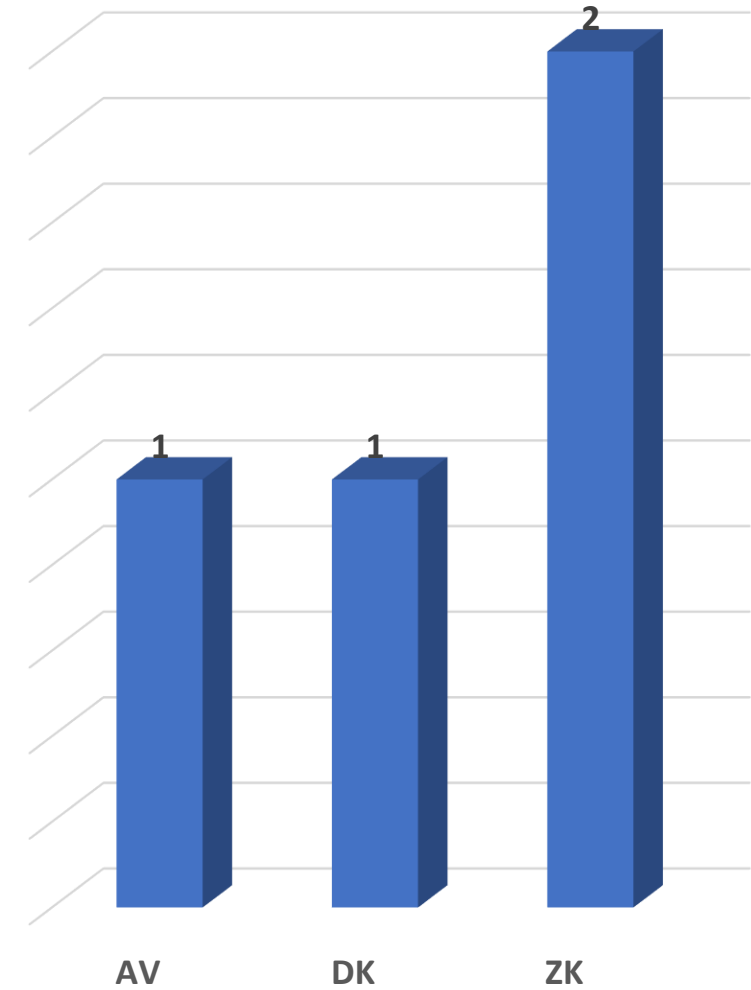
Apjoms, (ha) iepirkuma daļās, ka var paņemt ČETRI cilvēki

Iepirkuma daļas (apjoms ha un daļu skaits), kuras var paņemt ČETRI darba veicēji

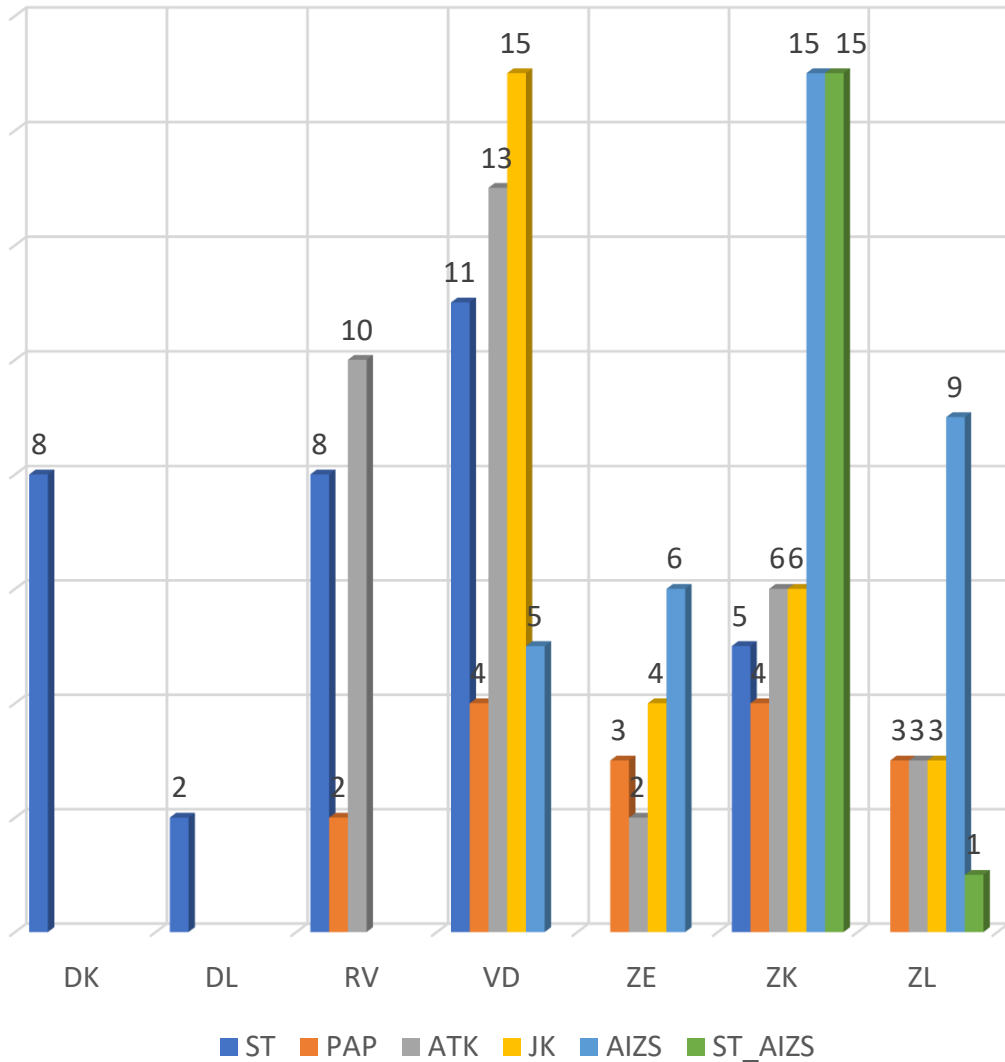
Reģions	ST	PAP	ATK	JK	AIZS	ST_AIZS	Iepirkuma daļu skaits
AV	225	55	655	400	570	100	5
DK			680	955	140		4
DL	75		160	160	45		1
RV							
VD			200				1
ZE							
ZK		85	440	155	260	325	5
ZL							
Kopā	300	140	2135	1670	1015	425	16

ČETRI darbu veicēji, daļu skaits

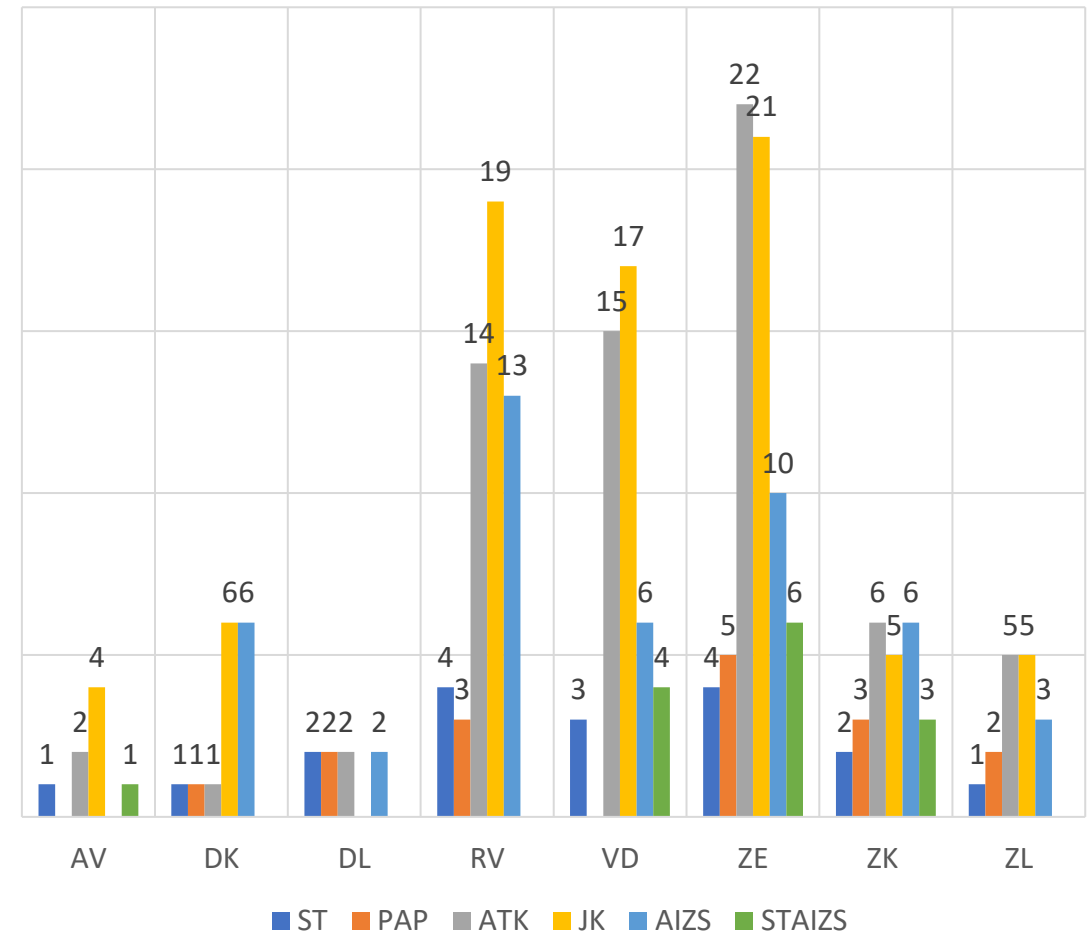
136 gab/ 28%

2021.-2023. iepirkuma daļu skaits, kurās ir viens darba veids

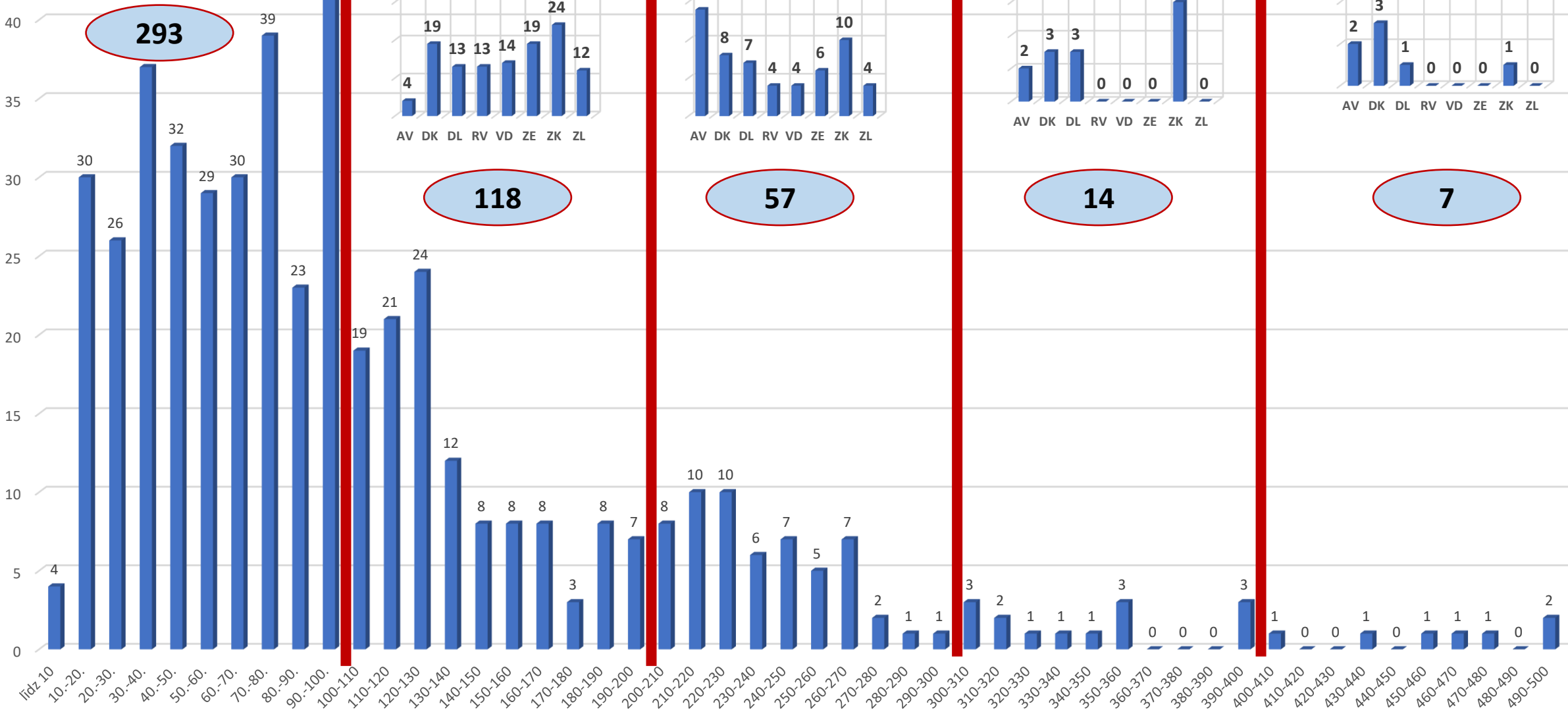
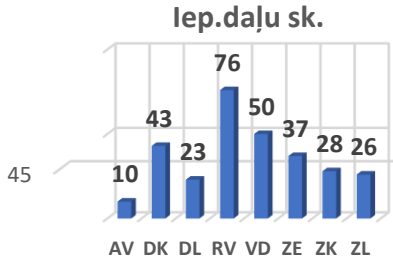
238 gab/ 46%

2022.-2024. – iepirkuma daļu skaits, kurās ir viens darba veids

2020.gada iepirkuma daļu skaits pēc apjomiem

489

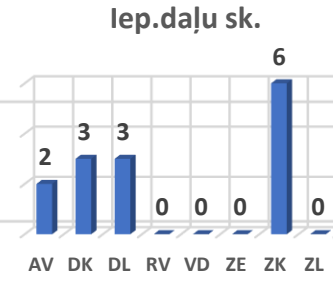
293

118

57

14

7

2021.gada iepirkuma daļu skaits pēc apjomiem

516

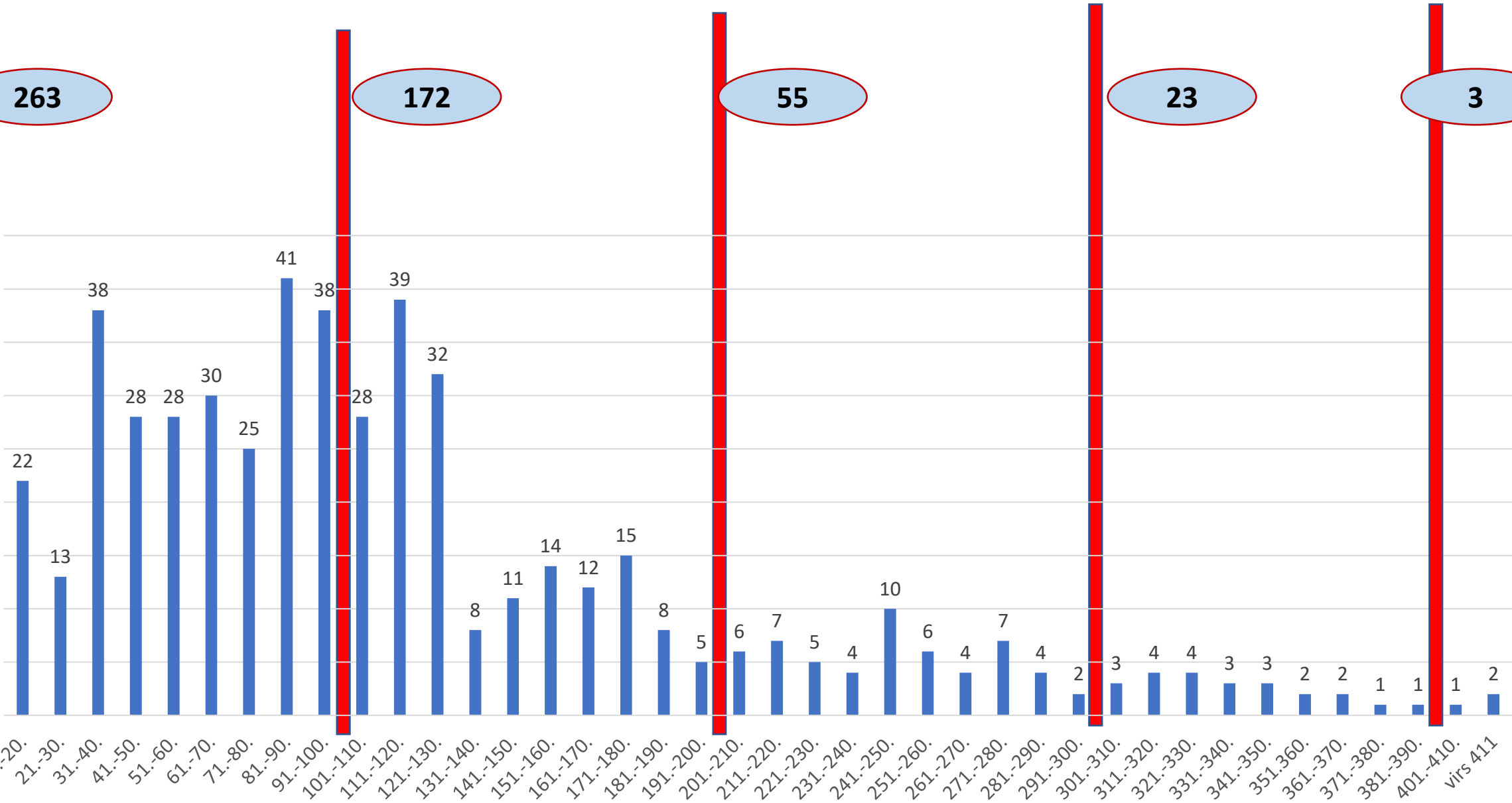
263

172

55

23

3

ha

Pagājušā GK daļu veidošanas nosacījumi

- **Veidojot iepirkuma daļas, aizsardzības pakalpojumus veidot kā atsevišķu daļu ar vienu darba veidu, vai kombinēt ar stādīšanas , papildināšanas pakalpojumu– tas ļaus pieteikties plašākam pretendentu lokam;**
- **Darbu apjoms iepirkuma daļā tiek noapaļots līdz 0 vai 5 ha;**
- **Iepirkuma daļu apjoms (lielums) netiek regulēts;**

Meža sertifikācijas sistēmas nozīme un nepieciešamība

**LĪGUMPARTNERIEM SAISTOŠĀS MEŽA
APSAIMNIEKOŠANAS SERTIFIKĀCIJAS PRASĪBAS**

AS „Latvijas valsts meži” plāno un kontrolē biznesa procesus atbilstoši normatīvo aktu prasībām, kā arī nosaka papildus prasības, kurās tiek iekļautas abu pasaulē vadošo meža sertifikācijas sistēmu - PEFC™ un FSC® - standartu nosacījumi (turpmāk sertifikācijas prasības).

Pakalpojuma sniedzējiem ir jānodrošina normatīvo aktu ievērošana, t.sk. LVM saistošo sertifikācijas prasību ievērošanu un izpildes kontrole. Pakalpojuma sniedzējiem izvirzītās prasības tikpat lielā mērā attiecas uz to Līguma izpildē piesaistītajiem apakšuzņēmējiem. LVM darbiniekiem un sertifikācijas organizācijām ir tiesībās veikt pārbaudes dabā un intervēt darbu veicējus, lai pārlicinātos par prasību ievērošanu.

Sertificēti koksnes produkti ļauj pircējiem/koksnes produktu ražotājiem veiksmīgāk ar savu produkciju konkurēt un piekļūt ārējiem tirgiem. Visā pasaulē ir liels pieprasījums pēc sertificētiem koksnes produktiem (skat. 4.slaidu, lai iegūtu vairāk informācijas par sertificētu koksnes piegādes ķēdi).

PEFC – The Programme for the Endorsement of Forest Certification™ jeb Meža sertifikācijas shēmu novērtēšanas programma ir starptautiska nevalstiska bezpeļņas organizācija, kura izveidota ar mērķi veicināt ilgtspējīgu un atbildīgu meža apsaimniekošanu.

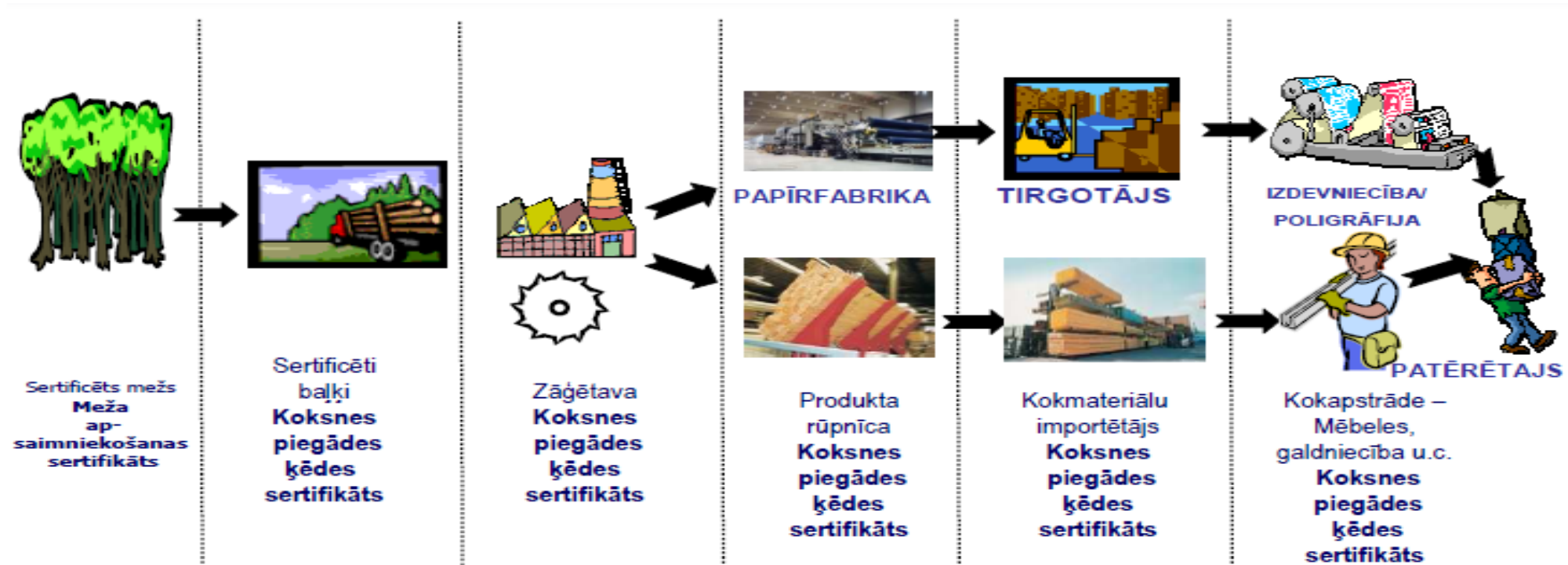
Sertificētus uzņēmumus var aplūkot starptautiskajā PEFC datu bāzē: <https://www.pefc.org/find-certified>

FSC – Forest Stewardship Council® jeb Mežu uzraudzības padome ir starptautiska nevalstiska bezpeļņas organizācija, kura tika izveidota ar mērķi veicināt atbildīgu meža apsaimniekošanu.

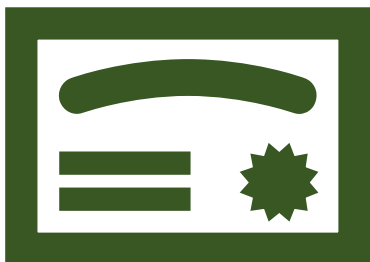

Sertificētus uzņēmumus var aplūkot starptautiskajā FSC datu bāzē: <https://info.fsc.org/>

Sertifikācija ir viens no veidiem kā ražotājs pircējam var pierādīt, ka pārdotie produkti tiek iegūti no mežiem, kuri apsaimniekoti ekonomiski pamatoti, videi draudzīgi un sociāli atbildīgi.

Sertificētās koksnes produktu izcelsmei var pilnīgi izsekot, sākot no meža līdz klientam. Visiem uzņēmumiem, kas iekļauti apstrādes un tirdzniecības ķēdē, jābūt koksnes piegādes ķēdes sertifikātam, lai gala produktu varētu pārdot kā sertificētu.

Lai iegūtu sertifikātu, tiek veikts trešās puses audits, kura laikā tiek novērtēta meža apsaimniekošanas prakses atbilstība standarta prasībām. Veiksmīga audita rezultātā sertifikāts tiek izsniegts uz 5 gadiem.

Piezīme: trešās puses audits ir audits, kuru veic no meža apsaimniekotāja/ražotāja un patērētāja neatkarīga sertifikācijas organizācija. Lai nodrošinātu izsniegtā sertifikāta uzturēšanu ir jāveic ikgadēji uzraudzības auditi, kuru laikā sertifikācijas organizācija pārlicinās par atbilstību standarta prasībām. Neveicot savlaicīgus ikgadējus sertifikācijas auditus, sertifikāts tiek apturēts. Sertifikācijas pamatā ir Standarts/(-i)!

Sertifikācijas auditi sastāv no:

Pārbaudes dabā ir neatņemama audita sastāvdaļa, jo auditors pārbaužu rezultātā var pārliecināties, vai standarta prasības, kuras integrētas kārtībās, procedūrās, kvalitātes prasībās u.c. dokumentos, tiek ievērotas.

Visas līgumpartneriem saistošās normatīvo aktu, t.sk. sertifikācijas standartu prasības ir integrētas kvalitātes prasībās, darba uzdevumos u.c. LVM dokumentos.

Pārbaudes dabā un intervijas ar darbiniekiem

Interviju laikā auditors pārlicinās vai darbinieks, kurš veic konkrētos darbus, pārzina noteiktās prasības. Lai to noskaidrotu auditors, piemēram, var pajautāt:

- kādas ir vides prasības (t.sk. ierobežojumi) konkrētajā vietā?
- pēc kādiem principiem jaunaudžu kopšanā tiek izvēlēti atstājāmie un izzāgējamie koki?
- kā tiek pārbaudīts, vai iestādīto koku skaits ir atbilstošs darba uzdevumā norādītajam?
- kā rīkosieties, ja gatavojot augsni, vagas vietai pāri atradīsies lielas dimensijas atmiruši koksne?

Interviju laikā auditori pārbauda arī darba aizsardzības prasību ievērošanu, piemēram:

- vai lietojat individuālos darba aizsardzības līdzekļus? Lai pārlicinātos, ka individuālie darba aizsardzības līdzekļi tiek lietoti, auditors var lūgt nodemonstrēt, kā tiek veikts darbs ar krūmgriezi?
- vai zināt kā rīkoties nelaimes gadījumā?
- vai esat potējies pret ērču encefalītu? u.c.

Interviju laikā tiek pārbaudīti arī sociāla rakstura aspekti, piemēram:

- cik gara ir darba diena?
- kā tiek organizētas atpūtas pauzes un cik bieži?
- vai darba devējs veic savlaicīgu samaksu par padarītajiem darbiem? utml.

Kas notiek, ja audita laikā tiek konstatēta neatbilstība?

1. Visas neatbilstības atkarībā no to rakstura un pārkāpuma būtiskuma pakāpes tiek iedalītas: novērojumos, nebūtiskās un būtiskās neatbilstībās (par būtiskām tiek uzskatītas neatbilstības, kuras ir sistemātiskas un turpinās ilgā laika periodā, norādot uz sistēmas/kontroles trūkumu). Visām neatbilstībām tiek noteikts neatbilstības novēršanas termiņš:
 - a) Novērojumiem nav novēršanas termiņu. Tomēr visi novērojumi savlaicīgi jāizvērtē, ja nepieciešams jānovērš, lai nākamajā auditā tie neķļūtu par neatbilstībām.
 - b) Nebūtiskām neatbilstībām pilnībā ir jābūt novērstām līdz nākamajam uzraudzības auditam, bet ne ilgāk par 12 mēnešiem.
 - c) Būtiskām neatbilstībām novēršanas termiņu nosaka līdz 3 mēnešiem.
2. Visi novērojumi/neatbilstības tiek izvirzītas sertifikāta turētājam/sertificētajam uzņēmumam.
3. Sertifikāta turētājs, balstoties uz audita rezultātiem, plāno darbības neatbilstību novēršanai (piemēram, veic papildus kontroles, aktualizē apmācību programmu, veic pārrunas ar darbiniekiem utml.).
4. Nākamajā uzraudzības auditā auditors pastiprināti veic pārbaudes, lai pārliecinātos par iepriekšējā auditā konstatēto neatbilstību novēršanu.

Auditos (iekšējos un ārējos) visbiežāk konstatētās neatbilstības

Agrotehniskā un jaunaudžu kopšana (I)

Konstatētās neatbilstības, piemēram:

- darbinieki nelieto atbilstošus individuālos darba aizsardzības līdzekļus. Mehāniski bojāta atstarojošā ķivere (skat. 1.attēlu);

- nav pietiekošas zināšanas par pirmās medicīniskās palīdzības sniegšanu (kā rīkotos, ja notiktu nelaimes gadījums utml.);

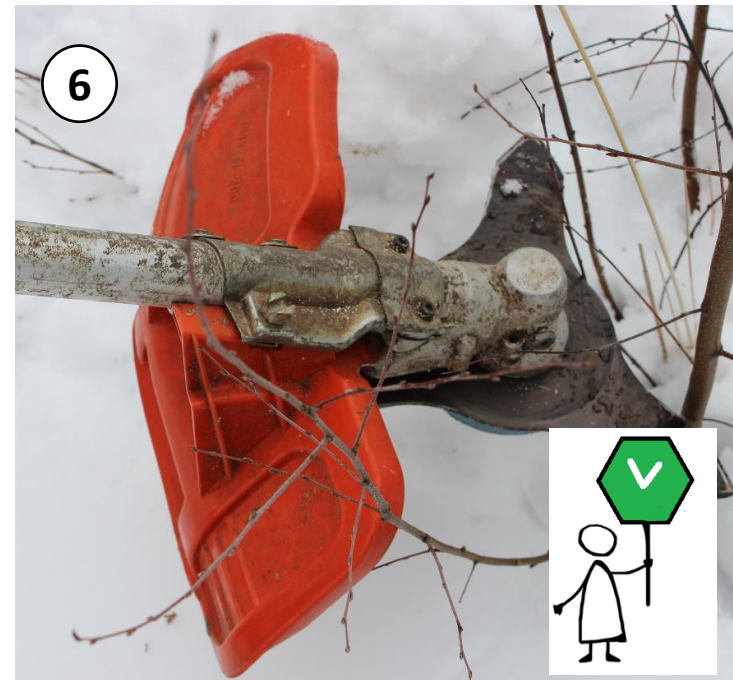
- jaunaudžu kopšana veikta neatbilstoši kvalitātes prasībām. Pēc darbu izpildes paliekošais koku skaits bija mazāks par minimāli pieļaujamo MK noteikumi Nr.935. (skat. 3.attēlu, darba uzdevumā norādīta suga bērzs, ja bērza skaits ir nepietiekams papildus ir jāatstāj cita koku suga, lai ievērotu MK noteikumus).

Agrotehniskā un jaunaudžu kopšana (II)

Konstatētās neatbilstības, piemēram:

- krūmgrieža operators, veicot zāles un atvašu pļaušanu, nelieto troksni slāpējošās austiņas;
- krūmgrieža operators nevar uzrādīt nepieciešamos dokumentus: nav darba vietā krūmgrieža tiesības/apliecība, nav darba vietā darbinieka apliecība, ja piemērojams;
- tiek lietots prasībām neatbilstošs aizsargs (skat. 5.attēlu) vai arī ir gadījumi, kad aizsargs vispār netiek lietots. Darba aprīkojumam ir jābūt atbilstošam ražotāja instrukcijai!

Kas notiek, ja neatbilstības tiek konstatētas, bet pakalpojuma sniedzējs neveic darbības neatbilstību novēršanai?

Sertifikācijas prasību neievērošana var novest līdz pat sertifikāta/(-u) apturēšanai, tādējādi atstājot būtisku negatīvu ietekmi uz koksnes produktu realizāciju.

Lai nodrošinātu sertifikācijas prasību izpildi, LVM:

- veic apmācības, informējot par jaunākajām, aktuālākajām ārējo normatīvo aktu un LVM prasībām;
- vērtē pakalpojuma izpildīto darbu kvalitāti, iekļaušanos uzdotajos izpildes termiņos un veiktās apmācības (piešķirot par kvalitatīvi paveiktajiem darbiem papildus piemaksas);
- veic darba veicēju pārbaudi pirms darbu izpildes uzsākšanas, lai pārliecinātos par LVM noteikto prasību ievērošanu, kā arī platību apsekošanu pēc darbu izpildes, pārkāpumu gadījumā vienojoties par termiņu pārkāpuma novēršanai.

Ja veiktie neatbilstību novēršanas pasākumi nav efektīvi un pakalpojuma sniedzēji pārkāpj līguma nosacījumus, t.sk. normatīvos aktos un sertifikācijas standartos noteiktās prasības, tad LVM var apturēt darbus līdz neatbilstību novēršanai, kā arī piemērot līgumsodus un/vai atbilstoši līguma nosacījumiem lemt par līguma pārtraukšanu.

Svarīgi atcerēties!

Audita laikā auditoram ir tiesības intervēt jebkuru uzņēmuma pakalpojuma sniedzēja darbinieku, lai noskaidrotu vai darbinieki ir apmācīti un ievēro tiem saistošās LVM prasības, t.sk. sertifikācijas prasības.

Atbildot uz auditoru jautājumiem, darbinieki drīkst izmantot brošūras, darba uzdevumus, procedūras, kārtības u.c. atbildes pamatošanai nepieciešamos dokumentus. Labāk ir pārliecināties par sniegtās atbildes pareizību nekā auditoram sniegt maldīgu informāciju!

Situācijās, kad auditors uzdod jautājumus, kuri neattiecas uz Jūsu tiešajiem darba pienākumiem, vēlams neimprovizēt ar atbildi, bet norādīt uz personu, kuras kompetencē ir atbilstošā darbības joma.

Noderīgas saites

LVM pakalpojumu sniedzējiem sertifikācijas standarti ir pieejami LVM mājas lapā:

<http://www.lvm.lv/biznesa-partneriem/profesionaliemsertifikacija>

PEFC Latvijas Padome mājas lapa: <http://www.pefc.lv/>

Starptautiskā PEFC mājas lapa: <https://www.pefc.org/>

Starptautiskā FSC mājas lapa: <https://www.fsc.org/en>

Vides un dabas aizsardzības prasības

Vides un dabas aizsardzības prasības

1. Vides aizsardzības prasības – pasākumu kopums vides kvalitātes saglabāšanai un dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas nodrošināšanai (*izmanto bioloģisko ķēžu eļļu, ierobežo naftas produktu, tehnisko šķidrumu noplūdi uz augsnes, ūdens tilpēs, ugunsgrūdu iekurināšanai izmanto dabā pieejamus materiālus...*)
2. Dabas aizsardzības prasības – pasākumu kopums, kuru ievēro, lai dabā esošu un pieejamu resursu izmantošana tiktu izmantota ilgtspējīgi (*gaisa, ūdens, flora, fauna, augsne, zemes dzīves). Netiktu nocirsti visi esošie koki, nomedīti visi vienas sugas dzīvnieki...*)
3. Ar vides aizsardzības prasībām mēs nosakām - kā veicot saimniecisko darbību, mēs arī vienlaicīgi saudzējam dabas bagātības (*putnus, citas sugas, biotopus utt.*), kā arī izturamies saudzīgi pret apkārtējo vidi - *gaisu, augsni, ūdeni.*
4. Dabas aizsardzības ir tad, ja tiek nopļautas vērtīgas puķes, nocirsti dižkoki, iztraucēti putni ligzdošanas laikā...
5. Vides- tad, ja tiek izlieta eļļa, iedzītas risas, atstāti atkritumi...

Vides aizsardzības prasības

1. Vides aizsardzības prasības nosaka «Vides aizsardzības likums» pieņemts 2.11.2006.
2. Vides aizsardzības prasības meža darbos (Latvijas valsts meži, publicēts: 30.04.2020.)
3. Prasības vides piesārņojuma samazināšanai (Latvijas valsts meži, publicēts: 3.06.2019.)

<https://www.youtube.com/watch?v=odh6ueNA79Y&t=411s>

Prasības vides piesārņojuma mazināšanai

1. Prasības ir saistošas visiem meža darbu izpildītājiem, kur:
 - a) motorinstrumentiem jābūt bez eļļas, degvielas un tehnisko šķidrumu noplūdēm dabā,
 - b) motorinstrumentu eļļošanai izmanto bioeļļas. Bioeļļas izmantošana ir obligāta kopš 2012. gada,
 - c) uz bioeļļu iepakojumiem jābūt ražotāja norādījumiem, ka eļļošanas līdzeklis noārdās, ja norādes nav tad darba izpildītājs to apliecina ar bioeļļas iegādes apliecinājošiem dokumentiem (var būt dokumentu kopija).

Naftas produktu tvertnes un motorinstrumentu pārvadāšana, lietošana un uzglabāšana

1. Motorinstrumentu un naftas produktu kannu pārvadāšana tiek nodrošināta atbilstoši MK noteikumiem nr. 166 «Noteikumi par gabalkravu izvietošanu un nostiprināšanu autopārvadājumos».
2. Pasažieru telpā motorinstrumentus un naftas produktu tvertnes nostiprina pret iespēju tiem brīvi pārvietoties.
3. Degvielas un eļļas kannām, ja veic uzpildīšanu ir jābūt aprīkotām pārļiešanas aizsardzības snīpi, ja nav aizsardzības snīpja, pārļiešana jāveic uz naftas produktu absorbējošā paklāja.

Prasības naftas produktu absorbējošo materiālu lietošanai

1. Būtisks piesārņojums tiek uzskatīts ja naftas produkts nosedz augsnes virskārtu no 100 cm² un vairāk.
2. Būtisks ūdens piesārņojums tiek uzskatīts, ja uz ūdens virsmas novērojama krāsaina plēve, kas veidojas izplūstot naftas produktiem.

Ierobežot piesārņojumu var, ja:

1. nepieciešamos tehnikas remonta darbus veic virs naftas produktu absorbējošā paklāja,
2. novēro naftas produktu noplūdi no naftas produktu iepakojuma, tad zem tā novieto absorbentu un veic visus darbus, noplūdes mazināšanai/novēršanai.

Rīcība vides piesārņojuma mazināšanai

1. Ja ir iestājies risks un ir konstatēts piesārņojums, tad darba izpildītājs par faktu ziņo LVM darbiniekam, kurš ir izsniedzis darba uzdevumu.
2. Naftas produktus, kas ir noplūduši uz augsnes, tad bojāto augsnes virskārtu nogrābj, ievieto atkritumu maisā un nodod bīstamo atkritumu savākšanas vietā.
3. Naftas produktu noplūde ūdenī ir jāierobežo ar absorbējošām bonam.

Būsim uzmanīgi un nepieļausi naftas produktu noplūdi!!!

Nozīmīgie elementi mežā

- Dažāda vecuma un sugu koki, t.sk. veci, liela izmēra koki, paauga.
- Koki ar piepēm, dobumaini koki.
- Vecs pamežs, pameža grupas.
- Nokaltuši koki, kritālas, stumbeņi.
- Pastāvīgi pārplūstoši laukumi un ciņi.
- Atsevišķa vējgāžu un degumu vieta.

Ekoloģiskie (saglabājamie, atstājamie) koki

- Dzīvotspējīgi:
 - ozoli, liepas, priedes, oši, gobas, vīksnas, kļavas, melnalkšņi, apses un bērzi,
 - ar deguma rētām, dobumaini,
 - kokus ar lielām (>50 cm) putnu ligzdām, ja tādi ir, kā arī koku rindu un pamežu ap tiem.
- PFSC/FSC – 10
- Likumdošana – 5

Mežsaimniecības darbus veicot, jāizvairās radīt videi un dabai neatgriezenisku kaitējumu.

Dabas aizsardzības prasības

1. Nebojā, nezāģē, nesagarumo ekoloģiskos kokus, kaut arī tie ir nokrituši pie zemes.
2. Atstāto ekoloģisko koku grupās neveic mežkopības darbus (stādīšanu, agrotehnisko kopšanu, jaunaudžu kopšanu...).
3. Mitrās ieplakās, avoksājos, saglabā apaugumu, kur tām vietām ir raksturīgā veģetācija (šādas vietas tiek atzīmētas izsniegtā darba uzdevumā un ir redzamas).
4. Saglabā pameža un paaugas grupas ap lapsu un āpšu alu sistēmām.

Dabas aizsardzības prasību ievērošana

1. Mikroliegumos, kas izveidoti mežos ligzdojošu īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai:

a) **aizliegta** meža dabiskās atjaunošanas veicināšana un jaunaudžu kopšana no **1.februāra līdz 31.jūlijam**, izņemot gadījumus, ja vides eksperts šīs darbības ir atzinis par pieļaujamām,

2. mikrolieguma buferzonā ir **aizliegtas** visu veidu cirtes:

a) ap melnā stārķa, melnās klijas, sarkanās klijas, zivju ērgļa, čūskērgļa, vidējā ērgļa, mazā ērgļa, lielā piekūna, ūpja, vistu vanaga, zaļās vārnas un meža baloža mikroliegumiem – **no 1.marta līdz 31.jūlijam**,

b) ap jūras ērgļa un klinšu ērgļa mikroliegumiem – **no 1.februāra līdz 30.oktobrim**

Avots: Ministru kabineta noteikumi Nr.940

Dabas aizsardzības prasības

Lai netraucētu dzīvniekus
vairošanās sezonā:

līdz **10** gadu vecās priežu un lapu
koku audzēs un līdz **30** gadu vecās
egļu audzēs jaunaudžu kopšanu
neveic no 1. aprīļa līdz 30.
jūnijam,

drīkst kopt skuju koku audzes, kuru
vidējais augstums nepārsniedz 0.7
m un lapu koku audzes kuru
vidējais augstums nepārsniedz 1 m.

**Avots: Ministru kabineta noteikumi
Nr.936**

Jaunaudžu kopšanas uzdevums

Jaunaudžu kopšanas uzdevums

1. Veidot veselīgas, pret bojājumiem (snieglauze, vējgāze, sasalstošs lietus, kukaiņi...) noturīgas audzes,
2. uzlabot jaunaudzē paliekošu mērķa koku augšanas apstākļus,
3. katram meža tipam veidot atbilstošu koku sugu sastāvu,
4. īsākā laika posmā panākt, iespējami, lielāku koksnes krājas pieaugumu,
5. kopšanas mērķis ir panākt, lai audze jebkurā vecumā būtu augstražīga, augstas kvalitātes, bet tai pašā laikā nezaudētu ekoloģisko, sociālo un ekonomisko vērtību.

Audzes sastāva veidošana

1. Cieto lapu koku jaunaudzēs, līdz 9 m augstumam, nozāgē tikai konkurējošos citu sugu kokus. **Izņēmums** - jābūt izretinātiem cieto lapu koku celmu atvašu puduriem,

2. melnalkšņu, liepu, ošu vai citu koku sugu celmu atvašu pudurus izretina, atstājot ne vairāk par 3 vienmērīgi izvietotām atvasēm pie celma **vietās**, kur dabisku apstākļu dēļ nav iespējams vienmērīgs mērķa sugas koku izvietojums,

3. ja nav iespējams izveidot mērķa koku sugu tīraudzes, veido mistrotas audzes,

4. ja ciršanai jāizvēlas koki ar līdzīgu stumbra un vainaga kvalitāti, cērt tās sugas kokus, kam mazāka prioritāte.

Jaunaudžu kopšanas kvalitātes prasības

1. LVM jaunaudžu kopšanas kvalitātes prasības ir atrodamas:

https://www.lvm.lv/images/lvm/kvalitates_prasibas_jaunaudzu_kopsanas_cirsu_izpildei_8.v_29.10.2019.pdf

2. LVM Jaunaudžu kopšanas mācību filma atrodas <https://www.lvm.lv/jaunumi/3274-tapusi-macibu-filma-par-jaunaudzu-kopsanu>

Pieļaujamās sugas izvēle:
 Prioritāri izvēlas Mērķa sugai (norādīta Darba uzdevumā) blakus esošās sugas, ja to nav, tad jebkuru sugu rindā virzienā no kreisās uz labo pusi
 Ja nepieciešams veidot **Priedes - Bērza** mīstrojumu, tas veidojams tikai biogrupās

Tabula Nr.1.

Meža tips		Pieļaujamā suga
Sils	Sl	20% -Egle, Bērzs
Mētrājs	Mr	20% -Egle, Bērzs
Lāns	Ln	20% -Egle, Bērzs
Grīnis	Gs	20% -Egle, Bērzs
Slapjais mētrājs	Mrs	20% -Egle, Bērzs
Viršu ārenis	Av	20% -Egle, Bērzs
Mētru ārenis	Am	20% -Egle, Bērzs
Viršu kūdrenis	Kv	20% -Egle, Bērzs
Mētru kūdrenis	Km	20% -Egle, Bērzs
Damaksnis	Dm	Priede; Egle; Bērzs; Ozols; Liepa; Osīis; Kļava; Goba; Melnalksnis; Apse; Baltalksnis
Šaurlapju ārenis	As	Priede; Egle; Bērzs; Melnalksnis; Ozols; Liepa; Osīis; Kļava; Goba; Apse; Baltalksnis
Šaurlapju kūdrenis	Ks	Priede; Egle; Bērzs; Melnalksnis; Ozols; Liepa; Osīis; Kļava; Goba; Apse; Baltalksnis
Vēris	Vr	Egle; Bērzs; Melnalksnis; Priede; Ozols; Liepa; Osīis; Kļava; Goba; Apse; Baltalksnis
Gārša	Gr	Bērzs; Egle; Ozols; Liepa; Osīis; Kļava; Goba; Melnalksnis; Apse; Baltalksnis
Slapjais	Dms	Priede; Egle; Bērzs; Melnalksnis; Ozols; Liepa; Osīis; Kļava; Goba; Apse; Baltalksnis
Slapjais vēris	Vrs	Bērzs; Egle; Melnalksnis; Ozols; Liepa; Osīis; Kļava; Goba; Apse; Baltalksnis; Priede
Slapjā gārša	Grs	Bērzs; Melnalksnis; Egle; Ozols; Liepa; Osīis; Kļava; Goba; Apse; Baltalksnis
Purvājs	Pv	Priede; Bērzs; Egle; Melnalksnis
Niedrājs	Nd	Priede; Bērzs; Egle; Melnalksnis
Dumbrājs	Db	Melnalksnis; Bērzs; Egle; Baltalksnis
Liekna	Lk	Melnalksnis; Bērzs; Egle; Baltalksnis
Platlapju ārenis	Ap	Bērzs; Egle; Melnalksnis; Apse; Baltalksnis; Ozols; Liepa; Osīis; Kļava; Goba; Priede
Platlapju kūdrenis	Kp	Bērzs; Melnalksnis; Egle; Apse; Baltalksnis; Priede; Ozols; Liepa; Osīis; Kļava; Goba

Paliekošais koku skaits (gab) pēc audzes izkopšanas atkāribā no sugas un augstuma

Suga \ Augstums, m	Augstums, m														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Priede	3000	2300	2100	1800	1600	1500	1500	1400	1400	1400	1300	1300	1300	1300	1300
Egle	2000	1700	1700	1600	1500	1400	1400	1300	1300	1300	1200	1200	1200	1200	1200
Mīkstie lapu koki	2000	2000	2000	1600	1500	1400	1400	1300	1300	1300	1200	1200	1200	1200	1200
Cietie lapu koki	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500
Mīkstie lapu koki	bērzs, apse, melnalksnis, baltalksnis, liepa														
Cietie lapu koki	ozols, osīis, kļava, dižskabārdis, skābarīis, viksnā, goba														

Mežaudzes pirmajā stāvā augošo koku skaits atbilstoši minimālajam šķērslaukumam ($N_{\min.}$) un kritiskajam šķērslaukumam ($N_{\text{krit.}}$) atkarībā no valdošās koku sugas un koku vidējā augstuma (koki uz hektāru)

Nr. p.k.	Koku vidējais augstums (m)	Valdošā koku suga											
		priede		egle un citi skuju koki, izņemot priedi		bērzs, liepa		apse, melnalksnis, baltalksnis		ozols, vīksna, goba, kļava, dižskābardis, skābardis		osis	
		$N_{\min.}$	$N_{\text{krit.}}$	$N_{\min.}$	$N_{\text{krit.}}$	$N_{\min.}$	$N_{\text{krit.}}$	$N_{\min.}$	$N_{\text{krit.}}$	$N_{\min.}$	$N_{\text{krit.}}$	$N_{\min.}$	$N_{\text{krit.}}$
1.	1	3000	1000	2000	800	2000	800	2000	800	1500	500	1500	500
2.	2	2200	1000	1600	800	1500	800	1500	800	1500	500	1500	500
3.	3	2000	1000	1600	800	1300	800	1300	800	1500	500	1500	500
4.	4	1700	1000	1500	800	1300	800	1300	800	1500	500	1500	500
5.	5	1500	1000	1400	800	1300	800	1300	800	1500	500	1500	500
6.	6	1400	1000	1300	800	1300	800	1300	800	1500	500	1500	500
7.	7	1400	950	1300	800	1300	800	1200	750	1500	500	1500	500
8.	8	1300	900	1200	750	1200	750	1100	700	1500	450	1500	450
9.	9	1200	850	1200	750	1200	750	1000	650	1500	450	1500	450
10.	10	1100	750	1200	750	1200	750	900	600	1500	400	1500	400
11.	11	900	700	1100	700	1000	650	800	550	1500	400	1500	400

Koku skaits pēc jaunaudžu kopšanas

<https://likumi.lv/ta/id/253760-noteikumi-par-koku-cirsanu-meza>

Koku skaits pēc jaunaudžu kopšanas darbu izpildes

Pirms izpildīt pēdējo jaunaudžu kopšanu nepieciešams pārlicināties par esošo pamatsugas koku skaitu. Ir reizes, kad pamatsugas skaits atbilst nepieciešamajam koku skaitam pēc kopšanas un ir vajadzība izzāgēt tikai konkurējošo koku sugas.

Darba kvalitāte

Darba kvalitāte

17.03.2022

Darba kvalitāte

17.03.2022

50

Jaunaudžu kopšanas uzdevums

1. Audzēs līdz 2 m izzāgē koku sugas, kas traucē mērķu kokiem turpmāku augšanu,

2. audzēs virs 2 m veido audzes sastāvu, kur izzāgē:

a) kokus, kas traucē un konkurē ar mērķa sugas kokiem,

b) kokus līdz noteiktajam skaitam (ja nav pēdējā kopšana koku skaits $-100/+300$ gabha⁻¹, ja ir pēdējā kopšana $-100/+100$ gabha⁻¹. Pazīme redzama darba uzdevumā).

Izņēmums ir vietas, kas ir ar paaugstinātu dzīvnieku, dabisko faktoru bojājuma risku...

Darba uzdevumu informācija

22621_21_M_601_0003	
Adrese	1201 602-30 12-0
Darba kods	1201 - Jaunaudžu kopšana, ha
Darba veids	Jaunaudžu kopšana
Suga	04 - Bērzs
Apjoms(ha)	0.57
AAT	Slapjais damaksnis
Grūtības pak.	3
Izpildes termiņš	31.01.2021
Pēdējā kopšana	Jā
Piezīmes	
Statuss	☐ Pabeigts

Terminētie ciršanas aprobežojumi

Tips	Terminētie Ciršanas aprobežojumi
Aprobežojums	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
Piezīmes	Jaunaudžu kopšanas aprobežojums - Aizliegta jaunaudžu kopšana no 1.apriļa līdz 30.jūnijam

Maršruts Saglabāt Aizvērt

Darba uzdevumu informācija

22621_21_M_601_0003	
Adrese	1201 602-27 28-0
Darba kods	1201 - Jaunaudžu kopšana, ha
Darba veids	Jaunaudžu kopšana
Suga	03 - Egle
Apjoms(ha)	2.07
AAT	Damaksnis
Grūtības pak.	2
Izpildes termiņš	31.01.2021
Pēdējā kopšana	Nē
Piezīmes	
Statuss	☐ Pabeigts

Terminētie ciršanas aprobežojumi

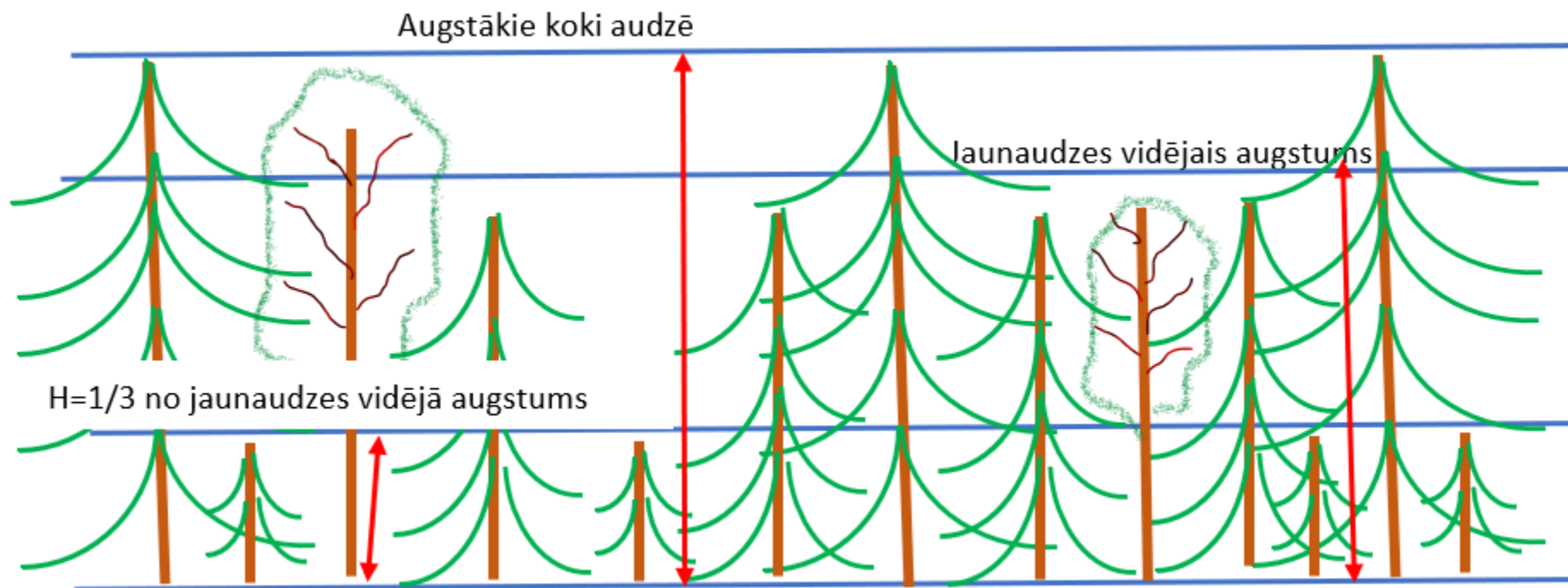
Tips	Terminētie Ciršanas aprobežojumi
Aprobežojums	Aizliegta mežsaimnieciskā darbība
Piezīmes	Jaunaudžu kopšanas aprobežojums - Aizliegta jaunaudžu kopšana līdz 30.jūnijam

Maršruts

Kopšana, kur ir plānota pēdējā jaunaudžu kopšana

1. Kokus kas ir mazāki par 1/3 no vidējā koku augstuma, neieskaita pie kopējā koku skaita un paškontroles aktā neieraksta. Tas attiecas tikai uz egli un šo koku skaits ir robežās no 500-800 gb/ha, pieļaujams arī mazāks skaits.

2. Skuju koku tīraudzēs, ir pieļaujams lapu koku atstāt tāda paša augstumā kāds ir valdaudzes vidējais augstums (tas pieļaujams tikai tad, kad nav atstājami pietiekošā skaitā skuju koki, tādus kokus atstāj biogrupās, gar ceļiem, grāvjiem, elektrolīnijām, nogabala robežmalās... - iekš nogabala neatstāj, bet velk uz malu). Šādus atstājamus kokus izvēlās atstāt, kas nav garāki par valdaudzē esošiem vidējā augstuma kokiem.

Bērzu «ievilkšana» *var būtu arī melnalkšņa, liepas, kļavas... ievilkšana*

1. Bērza «ievilkšana», darbs kurš veicams dabiski atjaunotās platībās.
2. Apse sākotnēji aug daudz ātrāk un veidojās situācija, kad «ievilkt» vajag bērzu, kaut arī bērzs ir 5 cm augsts, apstākļos, kad apse ir 2-4m. Tā ir pamata masa (darba platību ziņā), kur ir pirmā kopšana.
3. Izpildot jaunaudzū kopšanas darbus, uzdevums ir iedot gaismu bērzam, kurš sāks augt straujāk pēc kopšanas darbu izpildes. Izpildot darbus, kopšanas brīdī šķiet, ka bērza nav, taču, kad pēc kopšanas «iedod» gaismu bērzam, bērzs sāks augt. Apse «jānovāc» līdz minimumam, tādā veidā bērzam iedodot gaismu.
4. Ja ir redzams liels aizzēlums ar **avenēm, nātrēm, ievām** un šeit bērza nav tad šeit plānotā bērza «ievilkšana» nebūs veiksmīga, ja darba uzdevumā ir dots uzdevums bērza ievilkšanai, tad pirms darba uzsākšanas jāsazinās ar meistaru. Taču lazdas nebūs šķērslis bērza «ievilkšanai», lazdas ir jāizkopj, tad bērzs «ienāks».
5. Audzēs virs 4 m sākās kombinācijas/variācijas. Piem., audzēs, kur apse ir līdz 6 m un bērzs ir vienu metru augsts, tad, ja bērzi ir izvietoti vienmērīgi 800 gb/ha visā nogabalā, atstāj bērzus un papildus, lai sasniegtu vajadzīgo koku skaitu atbilstoši audzes vidējām augstumam papildus atstāj apsi. Apses atstāšana pie liela koku augstuma (virs 6 m ir jāvērtē atbilstoši stumbra bojājumiem, ko izraisa dzīvnieki. Piem., pie liela apses augstuma (virs 6 m) ar lielu bojājuma intensitāti ir vērtīgāk nozāgēt apsi un atstāt bērzu, kaut arī bērzam ir mazs augstums.
6. Kopjot apšu audzes 2-4 m, ja ir biezs bērza klājiens apakšā, tad šajā pirmajā kopšanā nozāgē visu apsi, bet bērzu nekopj uz vajadzīgo koku skaitu, bet bērzu atstāj “klājienā”, kā tas ir bijis pirms kopšanas, lai bērzs nobriest. Un nākamā kopšanā veikt bērza kopšanu uz nepieciešamo skaitu atbilstoši bērza vidējam augstumam.

Melnalkšņa un liepas atvases un to skaits

Darbu izpilde:

1. Pēc kopšanas darbu izpildes atvasēm jābūt vienmērīgi izvietotam ap vecā koka celmu
2. Necenšās atstāt vairāk, kā trīs atvases ap viena koka celmu

Darbu novērtēšana:

1. Atstātos atvašu kokus ap veco celmu uzskaita, kā katru atsevišķu koku
2. Piem., ja ap celmu ir atstātas trīs atvases, tad visas atvases tiek uzskaitītas, kā trīs atsevišķi koki
3. Arī, ja atvašu attālums ap celmu citai no citas ir mazāks par 50 cm, tad arī šīs atvases uzskaita, ka atsevišķu koku

Darba kvalitāte

Atkritumi mežā

Prasības atkritumu apsaimniekošanā

1. Sadzīves atkritumus glabā atkritumu maisos un pēc darba izpildes nodod atkritumu apsaimniekotājam.
2. Jebkura veida atkritumu, kas rodas darba izpildes laikā ir jāsavāc un jāutilizē tā kā to paredz normatīvie akti. Nav pieļaujama atkritumu atstāšana mežā.
3. Bīstamos atkritumus (naftas produktus, degvielas, eļļas filtrus...), ja tādi rodas nodod bīstamo atkritumu apsaimniekotājam.
4. Naftas produktu absorbenti, kuri nav derīgi turpmākai izmantošanai ir nododami bīstamo atkritumu apsaimniekotājam.

Atkritumi

- Veicot meža darbus, nav pieļaujama augsnes un ūdeņu piesārņošana ar sadzīves vai bīstamajiem atkritumiem.
- Sadzīves un bīstamie atkritumi jāglabā atkritumu maisos. Pēc darbu izpildes tie jānogādā atkritumu savākšanas vietā. Bīstamie atkritumi jānogādā bīstamo atkritumu savākšanas vietās (*Izlietos naftas produktus absorbējošos materiālus var nodot atpakaļ pārdevējam, pamatojoties uz pirkuma līguma nosacījumiem*).
- Nav pieļaujama nekāda veida atkritumu atstāšana vai aprakšana mežā vai jebkurā citā darbu izpildes vietā!

<https://likumi.lv/ta/id/221378-atkritumu-apsaimniekosanas-likums>

<https://likumi.lv/ta/id/316207-grozijumi-atkritumu-apsaimniekosanas-likuma>

17.03.2022

Darba aizsardzības prasības

Nodarbinātība mežsaimniecībā I

1. Pirms uzsākt darbu ir nepieciešams kļūt par oficiāli nodarbinātu personu.

Nodarbinātība var tikt iedalīta:

- a) darba līgums ar darba devēju, **Avots: Ministru kabineta noteikumi Nr.310**
- b) saimnieciskās darbības veicēja statuss (pats sev darba devējs), reģistrējās VID.
Avots: www.vid.gov.lv

Nodarbinātība mežsaimniecībā II

3. Darba devējam ir pienākums izgatavot darbiniekam «Darbinieka apliecību» un izsniegt darbiniekam oriģinālu. Darba devējs veic apliecību uzskaiti brīvi izveidotā apliecību uzskaites reģistrā.

4. Saimnieciskās darbības veicējs, kurš ir pats sev darba devējs un ir reģistrējis savu saimniecisko darbību VID, savu identitāti apliecina uzrādot ID karti, pasi. Atbilstoši uzrādītiem identitātes apliecinošiem dokumentiem, pārbaudes veicējs pārbauda datu patiesību.

Mežā pārbaudes veikt drīkst Valsts darba inspekcija un Valsts vides dienests, Valsts meža dienests, LVM darbinieki, Latvijas valsts mežu sertifikācijas organizācijas.

Motorinstrumenta vadīšanas apliecība I

1. Pirms uzsākt darbu ar motorinstrumentu ir jāiegūst apliecība, to paredz MK 02.05.2012. noteikumi Nr. 310 “Darba aizsardzības prasības mežsaimniecībā”;

2. **Atbildība par mācību iestādes izvēli jāuzņemas pakalpojumu sniedzējam**, jo normatīvajos aktos paredzēta izglītības iestāžu patstāvība dažādu programmu īstenošanā, tas ir, nav noteikts ne programmas apjoms, ne saturs un process, ne arī izsniedzamo apliecību paraugs;

3. Veicot pakalpojumu sniedzēju pārbaudes, LVM arvien biežāk konstatē, ka motorzāģu un krūmgriežu operatoru **uzrādītajām apliecībām beidzies derīguma termiņš.**

Motorinstrumenta vadīšana apliecība II

Aicinām pakalpojumu sniedzējus **izvērtēt konkrēto mācību iestādi un tās izsniedzamo dokumentu:**

1. vai apliecībām noteiks derīguma termiņu. Ja noteiks, tad kādu;
2. kādas ir mācību kursu izmaksas;
3. vai būs praktiskās nodarbības mežā (LVM vērš uzmanību, ka Valsts darba inspekcija atbalsta to, ka apmācībās ir iekļauta arī prakse, kas palīdz gūt pieredzi, jo darbs tiek veikts bīstamajā komercdarbības veidā – mežsaimniecībā);
4. kādas ir iespējas atjaunot apliecību nozaudēšanas gadījumā;
5. vai apliecības nozaudēšanas gadījumā nepieciešams atkārtots mācību kurss.

Ja pakalpojumu sniedzējs izvēlēsies mācību iestādi, kas izsniegtām apliecībām nosaka derīguma termiņu, tad pēc termiņa beigām apliecības ir jāatjauno

Nodarbinātība mežsaimniecībā III

2. Darba devējs darbiniekam slēdzot darba līgumu izsniedz

«Darbinieka apliecību», kur norāda:

a) *nodarbinātā vārdu un uzvārdu,*

b) *nodarbinātā personas kodu,*

c) *nodarbinātā fotogrāfiju,*

d) *darba līguma noslēgšanas datumu un numuru,*

e) *darba devēja nosaukumu (fiziskai personai – vārdu un*

uzvārdu) un nodokļu maksātāja reģistrācijas numuru,

f) *darba devēja parakstu.*

Darba devējs veic stingru uzskaiti par apliecības izsniegšanu

Mežsaimniecībā nodarbinātā apliecība	
	Igors Katrevičs
	Personas kods
	Darba līguma noslēgšanas datums un Nr.
	1.03.2016., 11032016
	Darba devējs un Reģ. Nr.
Juris Katrevičs	
Darba devēja paraksts	<i>Katrevičs</i>

Tā nevajag

Neatbilstoši

Nodarbinātība mežsaimniecībā

Konkrēta darba veikšanai ir nepieciešams atbilstošs aprīkojums un individuālie aizsardzības līdzekļi. Darba izpildes vietā drīkst atrasties tikai reģistrēti darbinieki, kas var apliecināt savu identitāti ar oriģināliem personu apliecinošiem dokumentiem

Piem., Jaunaudzes kopt ar krūmgriezi drīkst ar darba apaviem ar neslidenu zoli, bet zāgēt kokus ar motorzāģi apaviem jābūt papildus ar purngalu aizsardzības daļu

Individuālie aizsardzības līdzekļi

Individuālie aizsardzības līdzekļi, kādi ir jāizmanto ir atkarīgi no:

a) darbs ar krūmgriezi

aizsargķivere, ja audzes vidējais augstums pārsniedz 2 m,

jebkurā audzē neatkarīgi no koku augstuma jālieto:

apavi ar neslīdošu zoli,

aizsargcimdi,

austiņas,

sejas aizsargs,

signālapģērbs.

b) darbs ar motorzāģi

(papildus iepriekšminētam)

Aizsargapavi ar purngala aizsardzību

Aizsargbikses vai uzlikas ar speciālu oderējumu (pretiezāģējuma)

Ieteicams izmantot aizsargcimdus ar vibrācijas (gēla pildījumu) pārnesšanas funkciju uz rokām, ja darbs ir ar paaugstinātas vibrācijas instrumentiem

Darba drošība

Motorinstrumenta griezēj elementiem drīkst pieskarties, kad dzinējs ir noslāpēts.

Attālums starp diviem strādājošiem cilvēkiem, kuri strādā nav mazāks par 15 m.

17.03.2022

69

Darba drošība

1. Priekšmeti, kas iesprūst starp zāģa disku un diska aizsargu – drīkst izņemt tikai gadījumos, kad dzinējs ir noslāpēts.

2. Savainošanas riska mazināšanai motorinstrumentu dzinējs ir iedarbināms tikai tad, kad operators atrodas tālāk, kā 10 m no ugunsкура, vismaz 2 m attālumā no cita cilvēka vai cita instrumenta operatora.

Krūmgrieža atbilstība darba kārtībai

1. Instrumentam ir jābūt ar visiem ražotāja uzstādītiem drošības elementiem.
2. Drošības elementu patvaļīga atslēgšana vai pārbūve nav pieļaujama.
3. Drošības elementu bojājuma gadījumā, darbs ir jāpārtrauc līdz bojājumu novēršanai.

Krūmgrieža drošības elementi:

- a) griezējripas aizsargs,
- b) slāpēšanas poga,
- c) droseles bloķētājs.

Motorzāģa atbilstība darba kārtībai

1. Instrumentam ir jābūt ar visiem ražotāja uzstādītiem drošības elementiem.
2. Drošības elementu patvaļīga atslēgšana vai pārbūve nav pieļaujama.
3. Drošības elementu bojājuma gadījumā, darbs ir jāpārtrauc līdz bojājumu novēršanai.

Ražotāja uzstādītiem drošības elementiem ir jābūt darba kārtībā. Patvaļīga pārbūve, atslēgšana nav pieļaujama. Drošības elementu bojājuma gadījumā darbs ir jāpārtrauc līdz bojājumu novēršanai.

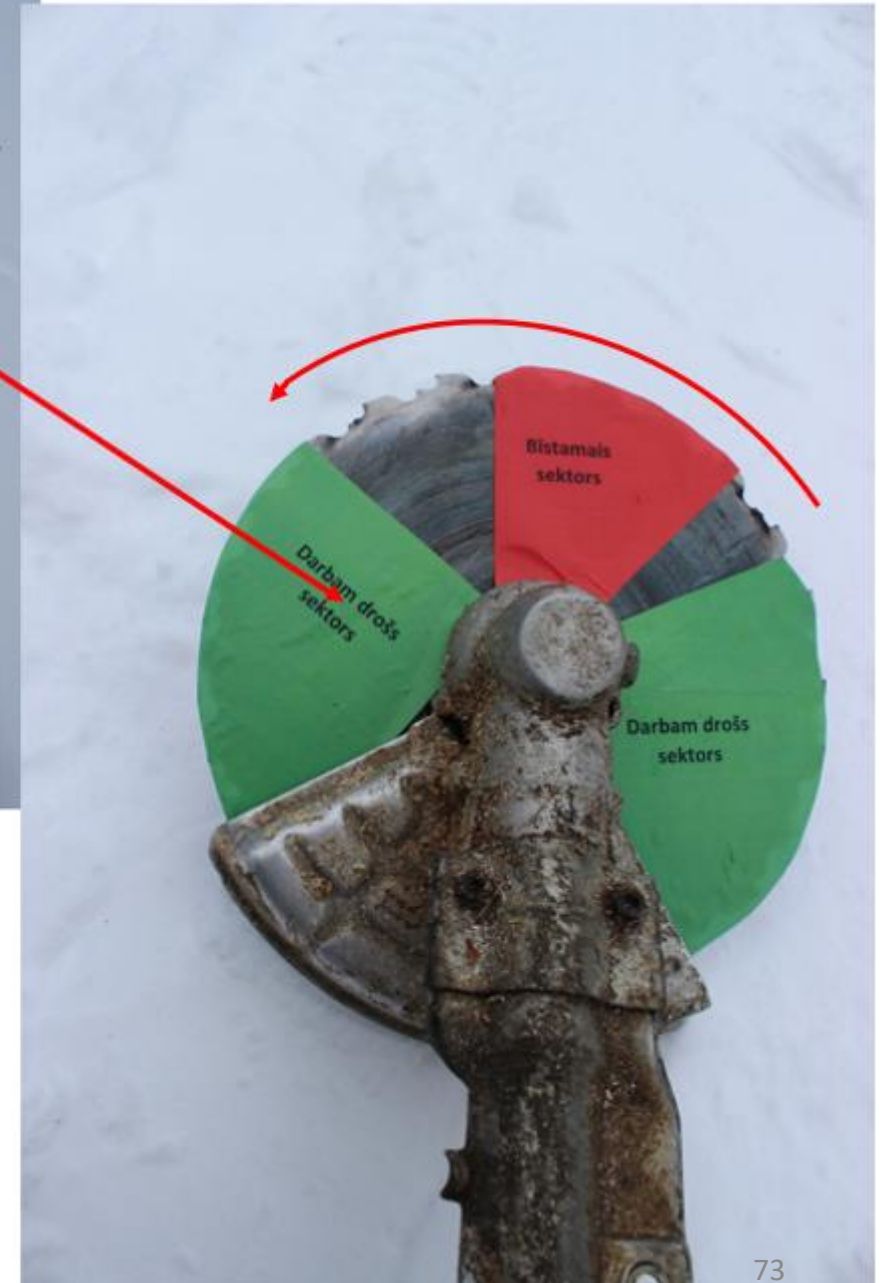
Motorzāģa drošības elementi:

- a) ķēdes bremze,
- b) drošības slēdzis,
- c) dzinēja slāpēšanas poga,
- d) ķēdes uztvērējs,
- e) labās vai kreisās rokas aizsargs.

Zāģa ripas sektori

1. Kociem kuru caurmērs ir līdz 3 cm, zāģēšanai izmanto visu neaizsegto zāģa ripas daļu.
2. Kociem, kuru caurmērs ir lielāks par 3 cm, jāizvairās pieskarties ar zāģa diska «bīstamo sektoru» daļu.

Darbam drošs instruments

Neatkarīgi no motorinstrumenta ražotāja tehniskiem datiem, vizuālā izskata un citiem parametriem, instrumentam ir jāatbilst visiem darba drošības nosacījumiem. Instrumentiem, kuri tiek lietoti ikdienas darbā ir jāveic periodiskā tehniskā apkope, kā arī nepieciešamības gadījumā jāveic ārkārtas serviss, lai instruments būtu darbam drošs.

Veselības riski un to mazināšana I

Veselības risku mazināšanai ir jāievēro darba drošības, individuālie aizsardzības pasākumi. Periodiski jāveic veselības pārbaude. Risku mazināšanai jāievēro profilaktiskie pasākumi:

1. nepieciešams vakcinēties pret ērcu encefalītu, *Ministru kabineta noteikumi Nr. 330 Vakcinācijas noteikumi*
2. jālieto darba apģērbs,
3. jāizmanto darba zābaki,
4. jāizvairās no tiešās saskares ar Sosnovska Latvāni,
5. izvairīties kāpt vietās, kurās nav drošs pamats (risks krītot savainoties).

Veselības riski un to mazināšanaII

1. Darbs ar iespēju nodrošināt periodisku atpūtu.
2. Radīt ergonomiskus darba apstākļus (darba apģērbs, krūmgrieža uzkabes pareiza regulēšana...).
3. Izvairīties no naftas produktu saskares ar ādu.
4. Darba rīku ikdienas/periodiska apkope, griezējinstrumentu asināšana, aizliegts strādāt ar asināšanas instrumentiem bez rokturiem, bojātiem un nepiemērotiem rokturiem.

Rīcības secība nelaimes gadījumā

112

KUR?

KAS?

CIK CIETUŠO?

Svarīgi:

Glābšanas dienestu var sazvanīt ar telefonu bez SIM kartes,

Runāt vajag konstruktīvi nepārtraucot operatoru,

Sarunu vienmēr pabeidz operators.

1. Vai veicot mežkopības darbus ir jābūt klāt mobilajam telefonam?

Jābūt pieejamiem sakariem, lai nepieciešamības gadījumā saņemtu palīdzību.

2. Vai jaunaudžu, agrotehniskajā kopšanas darbus drīkst nogabalā veikt viens cilvēks?

Jaunaudžu un agrotehniskās kopšanas darbus drīkst veikt viens cilvēks.

Darba uzdevuma izsniegšana un saņemšana

Darba uzdevuma izsniegšana

1. Darba uzdevumu sagatavo un izsniedz LVM darbinieks.
2. Sagatavotu darba uzdevumu nosūta uz pakalpojuma sniedzēja līgumā norādīto e-pasta adresi.
3. Saņemot e-pastā darba uzdevumu to ir iespējams apskatīt LVM GEO mobilajā aplikācijā.
4. Aplikācijā ir redzami visi darba uzdevumā esošie darba nogabali.
5. Līdz darba nogabala nokļūšanai var izmantot viedtālrunī esošos maršrutētājus.

Svarīgi ievērot

Šaubu gadījumos, kad nav iespējams patstāvīgi noteikt darba nogabala atrašanās vietu, robežas – pakalpojuma sniedzējs sazinās ar LVM darbinieku, kas ir izsniedzis darba uzdevumu.

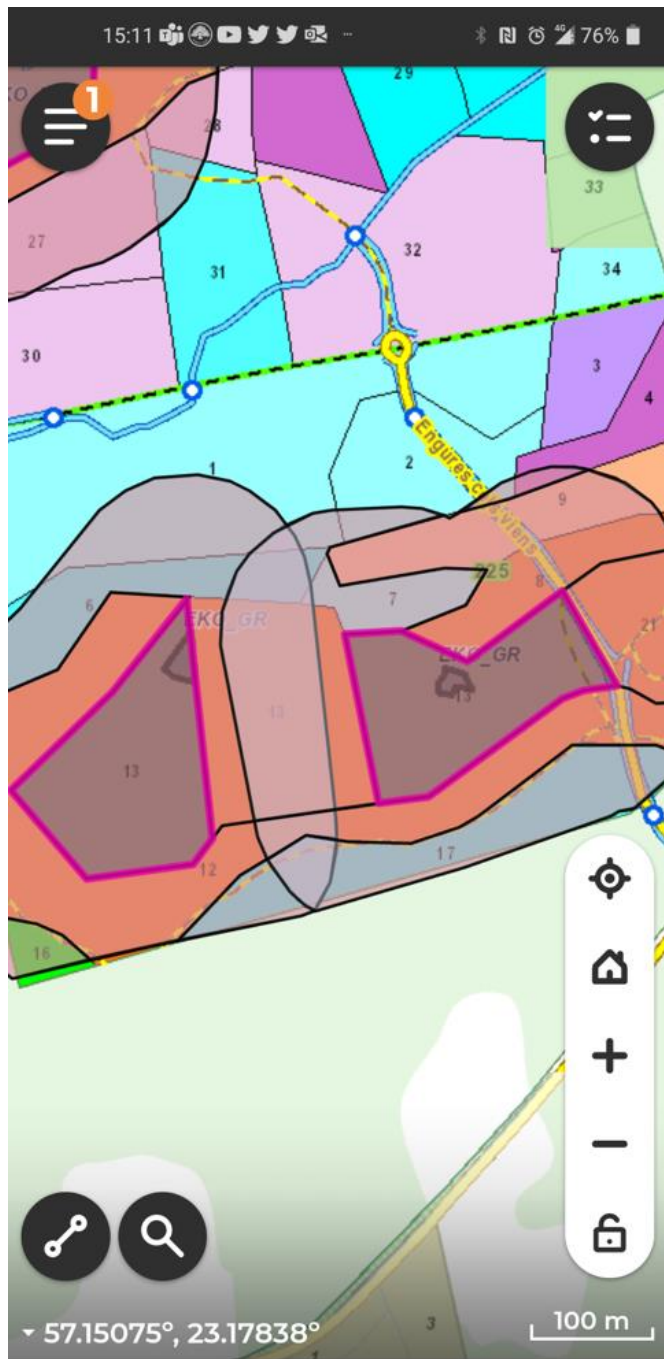
Pirms uzsākt darbu

1. Pirms uzsākt darbu:
 - a) jāpārskata darba uzdevuma nosacījumus (atrašanās vieta, suga, vai ir plānota pēdējā kopšana, norādījumi piezīmju laukā...)
 - b) dabā jāpārlicinās par nogabala esošo situāciju (nogabals var būt nevienmērīgs (reljefs, koku suga, dabas vērtības).
2. Darba kvalitātes saglabāšanai jāveic periodiska darbu paškontrole.
3. Gadījumos, kad kvalitātes nosacījumus nav iespējams izpildīt – jāziņo LVM darbiniekam, kas izsniedzis darba uzdevumu.

Darba laikā

Ievēro, ka nogabals var būt ar vairākām koku sugām (koku sugas grupās). Atbilstoši biogrupas koku sugai un esošam augstumam ir jāpielāgo jaunaudžu kopšanas nosacījumi.

Darba uzdevumā atzīmētās mitrās ieplakas, ekoloģisko koku grupas, alas, dabas vērtības... atstāj nekoptas.

Darba kvalitātes novērtējums

Pēc darba izpildes nepieciešams novērtēt padarītā darba kvalitāti un raksturot situāciju nogabalā, kur:

1. datu ievākšanai ierīko nogabala platībai atbilstošu parauglaukuma skaitu,
2. parauglaukumus ierīko vienmērīgi visā nogabalā visās tā raksturojošās vietās,
3. parauglaukumus ierīko pēc nejaušības principa,
4. parauglaukumi nav ierīkojami mitrās ieplakās, ekoloģisko koku grupās,
5. gadījumos, kad suga ir, piem., priede, bet nogabala malās ir izteiktas citu koku sugu grupas, ievācot datus ir jānorāda, ka šīs sugas koki arī tiek uzrādīti.

Paškontroles akts

Paškontroles akts ir periodiski jāizgūst no jauna LVM mājas lapā, lai:

- a) samazinātu risku strādāt ar bojātu dokumentu,
- b) vienmēr būtu aktuālā paškontroles akta versija.

Atzīme ailē «Līgumpartneris ierosina mainīt DIGP uz», aizpildāms, ja darba nogabalā Darba izpildes grūtības pakāpe neatbilst Darba uzdevumā norādītajam

The image shows a complex self-control form with multiple sections. A red circle highlights a checkbox labeled '1. LĪGUMPARTNERIS IEROSINA MAINĪT DIGP UZ:' in the '5. PĒRĒMĒS/NEPIECĪŠAMĀS DARBĪBAS:' section. A red arrow points from this checkbox to a similar checkbox in a larger view of the form below.

This is a larger view of the self-control form. A red circle highlights a checkbox labeled '7. LĪGUMPARTNERIS IEROSINA MAINĪT A.G. UZ:' in the '5. PĒRĒMĒS/NEPIECĪŠAMĀS DARBĪBAS:' section. A red arrow points from this checkbox to the one in the smaller view above.

Darba izpildes grūtības pakāpes dalījums

Latvijas valsts meži darba izpildes grūtības pakāpes **iedala pēc izzāgējamo koku vidējā augstuma**. Iedalījums ir četrās sekojošās pakāpēs:

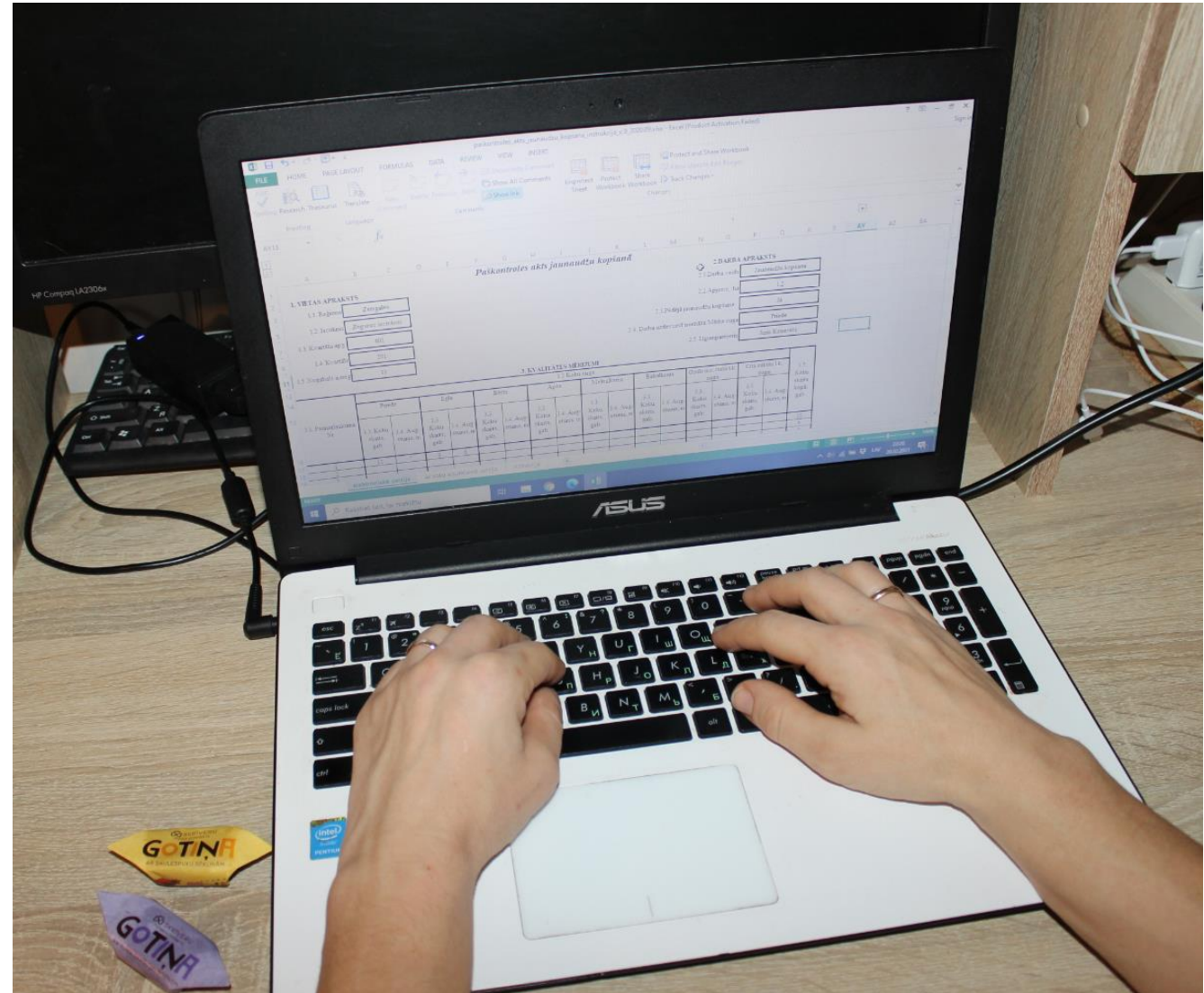
- a) *līdz 2 m – 1. DIGP,*
- b) *2 līdz 4 m – 2. DIGP,*
- c) *> 4 m – 3 DIGP,*
- d) *> 4 m un $D > 16$ cm, kur nepieciešams izmantot motorzāģi – 4 DIGP.*

Daļa no krūmgriežu ražotājiem ir noteikuši maksimālu koka caurmēru ko pieļauj zāgēt ar krūmgrieža ripu.

Paškontroles aktu aizpildīšana un iesniegšana

1. Ievāktie dati ir jāievada paškontroles aktā.
2. Atbilstoši līguma redakcijai Paškontroles akts ir jānosūta LVM darbiniekam uz e-pastu, kas ir izsniedzis darba uzdevumu un uz mkdarbi@lvm.lv

Darbu pieņemšana no LVM puses

1. Pēc paškontroles akta saņemšanas LVM darbinieks 20 dienu laikā apseko un pieņem lēmumu par darba kvalitāti
2. Ja ir noslēgta vienošanās par samazinātām pārbaudēm dabā (pārbaudi veic 20 % no darba uzdevuma kopplatības), tad padarītos darbus apseko 3 darba dienu laikā un pieņem lēmumu par darba kvalitāti. Pakalpojuma sniedzējs ir atbildīgs par darba kvalitāti visā līguma darbības laikā.
3. Pēc lēmuma pieņemšanas, LVM darbinieks sagatavo Pieņemšanas nodošanas aktu un nosūta elektroniski pakalpojuma sniedzējam, bet, ja nepieciešams precizēt kvalitāti norāda uz nepieciešamajiem precizējumiem.

Ugunsdrošība mežā

Ugunsnedrošais periods

Aizliegts:

a) kurināt ugunskurus mežā un purvos, izņemot īpaši ierīkotas vietas,

b) nomest mežā, purvos vai uz tos šķērsojošiem ceļiem degošus vai gruzdošus sērkociņus, izsmēkus un citus priekšmetus,

c) bez saskaņošanas ar Valsts meža dienesta mežniecību veikt jebkuru dedzināšanu, kas, radot dūmus, var maldināt uguns novērošanas darba veicējus.

Valsts meža dienests katru gadu nosaka meža ugunsnedrošo laikposmu un izsludina tā sākumu un beigas visā Latvijas teritorijā.

<https://likumi.lv/doc.php?id=281646>

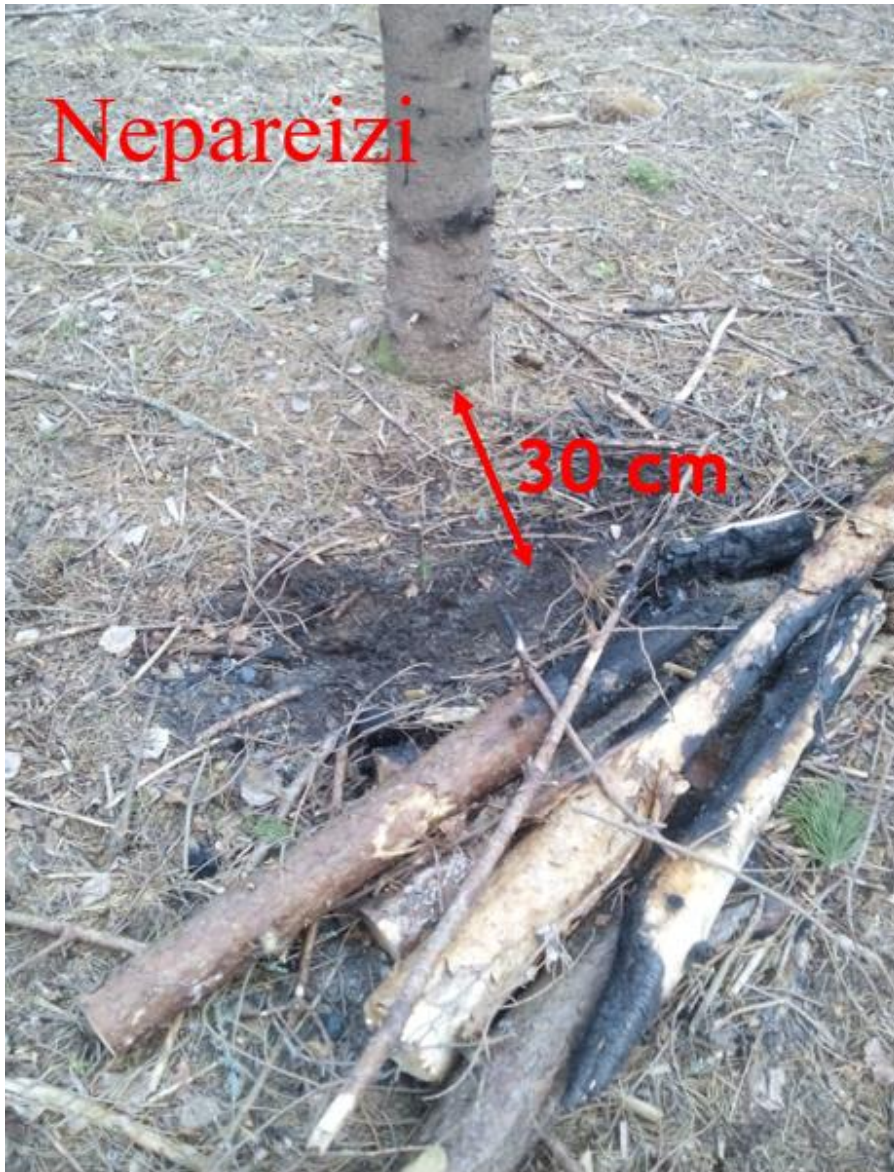
Mežā aizliegts

Esi uzmanīgs un mežā nededzini:

1. atkritumus,
2. ciršanas atliekas, kā arī nekurini ugunsiskus vietas, kur nav speciāli ierīkotas ugunsiska vietas,
3. ugunsiskus tuvāk par 2 metriem no augošiem kokiem,
4. ugunsiskus vietas, kur augsnes kūdras slānis ir biezāks par 0,5 metriem.

Ugunsкура vietas

1. Ugnskurs no degvielas uzpildes vietas jāierīko ≥ 10 m
2. Ugnskura attālumam no dzīvā augoša koka ir jābūt ≥ 2 m

Drošs ugunskurs mežā

Ierīkotai ugunskura vietai ir jābūt drošai

Ugunskura vietu neatstāt bez uzraudzības.
Pirms atstājat ugunskura vietu, to nepieciešams nodzēst.

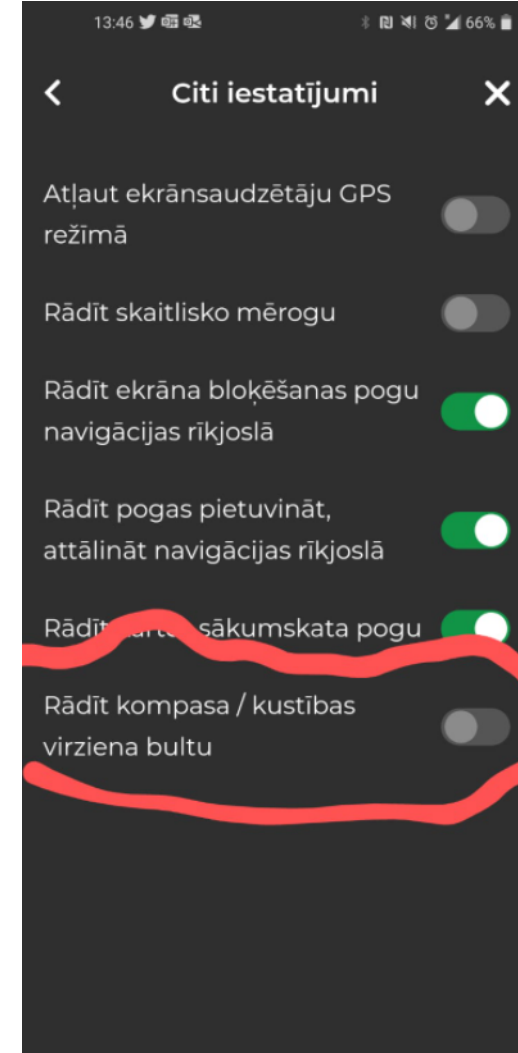
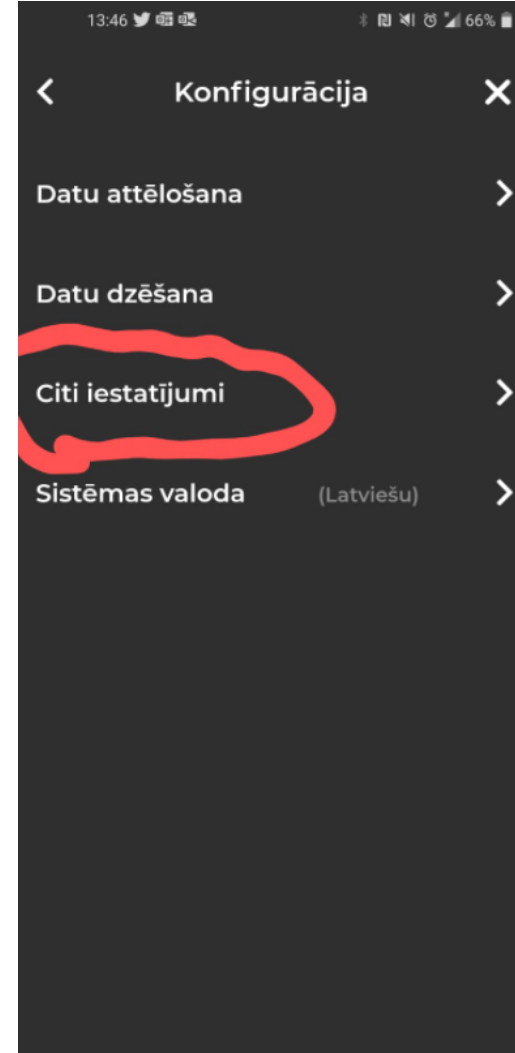
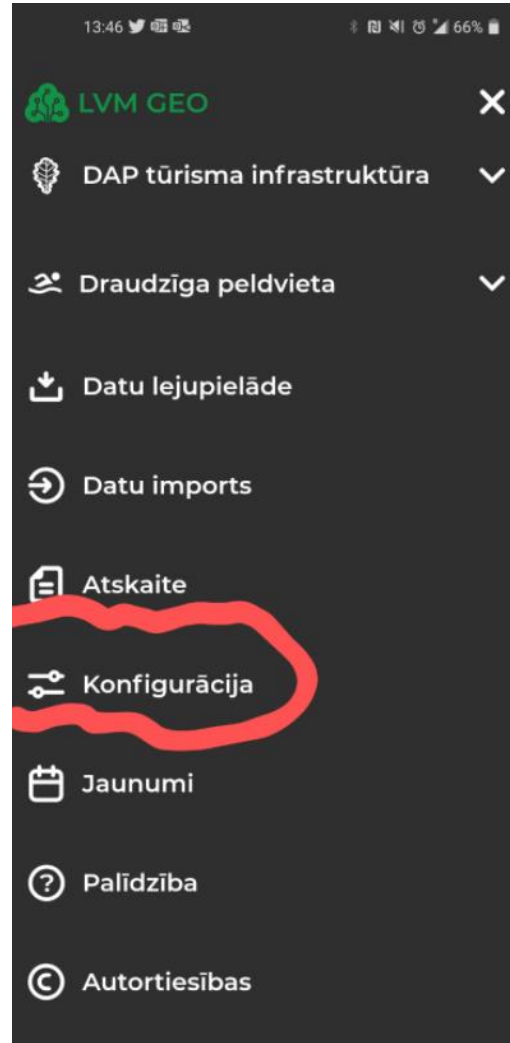
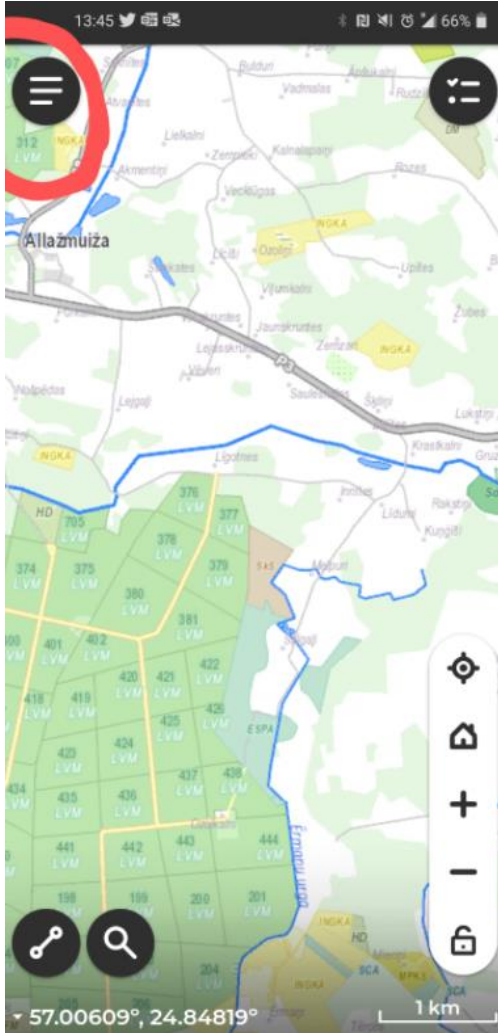

Gada aktualitātes

LVM GEO kustības virziena rādītājs

Darba uzdevuma saņemšana e-pastā

Lūgums pārliccināties vai saņemtie e-pasti ar darba uzdevumiem nenonāk Spams sadaļā.

Ja ir šādi gadījumi, lūdzu, ziņojiet, lai var risināt problēmu.

Pakalpojuma sniedzējs jautā

Sveiki. Uz jaunaudžu kopšanas semināru labprāt dzirdētu LVM vadības komentāru par to kā tiks organizēta meža atjaunošana ja pasliktināsies ģeopolitiskā situācija, tai skaitā kādi būs soda procenti par līguma laušanu, ja tos nevarēs pildīt dēļ augstajām degvielas cenām, kas jau pašlaik ļoti strauji aug!

Atbilde par līgumu izbeigšanu (termins “laušana” nav korekts) un piemērojamo līgumsodu izmaksu pieauguma situācijā: LVM slēdz uzņēmuma līgumus publisku iepirkumu rezultātā, tādēļ pušu attiecības nosaka Civillikums un Publisko iepirkumu likums. Ne Civillikums, ne Publisko iepirkumu likums neļauj pusēm izbeigt līgumu pašreizējā situācijā, kad izmaksas būtiski pieaug un uzņēmēji cieš zaudējumus.

Iepirkumu uzraudzības birojs savā skaidrojumā (09.02.2022. Būtiskas cenu svārstības līguma izpildes laikā) norāda, ka: “Sagatavojot piedāvājumu, piegādātājiem ir jāņem vērā līguma noteikumi, t.sk. termiņš, konkrēto preču vai pakalpojumu tirgus svārstību īpatnības, kā arī citi riski, kas varētu ietekmēt līguma izpildi, un jāiekļauj savā piedāvājumā. Ja līgums to neparedz, piegādātājam nav pamata paļauties, ka izmaksu pieauguma gadījumā līguma cena tiks pārskatīta (indeksēta).”

Tādēļ LVM kā pasūtītājs var pārskatīt cenu tikai līgumā noteiktajos gadījumos un kārtībā – vienu reizi gadā pēc CSP datiem.

Ja līgumā paredzēts līgumsods par līguma izbeigšanu noteiktā gadījumā, LVM ir pienākums to piemērot, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi un lietderīgu finanšu līdzekļu izlietojumu (to paredz Publisko iepirkumu likums un Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums).

Ekonomiskā krīze nav uzskatāma par nepārvaramas varas apstākli – ir nošķirams nepārvaramas varas gadījums no grūtībām, kad kāds notikums būtiski maina līguma līdzsvaru (to atzinusi Augstākā tiesa).

Ne Covid-19 epidēmija, ne ģeopolitiskā situācija neļauj LVM slēgt līgumus bez iepirkuma procedūras organizēšanas.

Sociālās ietekmes mazināšanas pasākumi

Definīcijas

- ✓ **Iebildums** («sūdzība») - jebkuras fiziskas vai juridiskas personas rakstiski, telefoniski vai mutiski pausta neapmierinātība par LVM **plānoto vai veikto saimniecisko darbību**, kura **personu ietekmē tieši** un, uz kuru nepieciešams sniegt rakstisku vai mutisku atbildi un/vai plānot pasākumus ietekmes mazināšanai
- ✓ **Vērība pievēršama – vietējo iedzīvotāju** iebildumu uzklaušīšanai un risināšanai, jo:
 - bieži vien var tikt **ietekmēti tieši**

Definīcijas

- **Strīds** - neatrisināts iebildums, kuru izvērtēšanai nepieciešams garāks termiņš, lai vienotos par to risināšanas gaitu, atrisinātu tos vai pamatotu)

pazīme- ilgāks risinājums, vairākkārtēja sarakste vienā jautājumā un darbības vienā objektā

- **Ieildzis strīds** - vairāk kā 12 mēneši, persona nav apmierināta ar risinājumu ilgstošā periodā vai atrodas tiesvedības stadijā (piemēram, gadījumi, kad faktiski nav iespējams rast kompromisu ilgstošā laika periodā).

Cieši saistīta ar
veiktajiem **ietekmes**
mazināšanas
pasākumiem

shutterstock.com · 524139841

Būtisku ietekmi uz cilvēkiem var radīt

- Cirsma plānošana (ainavas vizuālās kvalitātes izmaiņas)
- Mežizstrāde (naktsmiers, izdangātas brauktuves)
- Produktu transports (putekļi, troksnis)
- Meža infrastruktūras objektu būvniecība (pārvietošanās ierobežojumi)
- Zemes lietojums (savstarpējie konflikti)
- Mežkopības darbu izpilde (JK, ATK, augsnes gatavošana)

Ietekmi var mazināt:

- ✓ tieši ietekmētu personu pietiekama informēšana
- ✓ darba laika ierobežošana (*ar laiku būs pieejams darba uzdevumā*)
- ✓ ātruma samazināšana
- ✓ ceļa atpatekļošana ietekmes posmos
- ✓ maršruta maiņa
- ✓ darba izpildītāja un LVM darbinieka konstruktīva rīcība iebilduma saņemšanas gadījumā (*uzklausīt*)
- ✓ u.c.

Informācijas plūsma risinot iebildumus

Darbu veicējs
vai LVM
darbinieks

- Palūdz kontaktu no trešās puses un informē «meistaru»

LVM
«meistars»

«Meistars» – uzdevuma devējs

Moodle apmācību vide

Pieslēgšanās saite

<https://emacibas.lvm.lv/login/index.php>

Gadījumos, ja ziniet lietotājsvārdu un paroli

Lietotājsvārds: mk_juriskatrevis vai mk_juriskatrevis_1

Parole: -----

Gadījumos, ja ziniet lietotājsvārdu vai e-pastu un nezina paroli (nospiediet *«Vai aizmirsāt savu lietotājsvārdu vai paroli?»*)

Lietotājsvārds: mk_juriskatrevis vai mk_juriskatrevis_1

Parole: ????????

Turpmāku mācību norise 2022. gadā

- ✓ Stādīšanas mācības klātienē dabā ~ 1.04. - 15.04.2022.
- ✓ Agrotehniskās kopšanas un Aizsardzības darbu mācības klātienē dabā ~ 27.06.2022.
- ✓ Teorētiskās daļas aktualitātes iekļaut un pārrunāt objektos mežā bez klātienes tikšanās birojā
- ✓ Visos darba veidos būs nepieciešams sekmīgi nokārtot zināšanu pārbaudes testu Moodle

Moodle apmācību vide

- ✓ Ja Jūs vēlaties, lai Jūsu darbiniekiem būtu pieejams Moodle konts, lūdzu atsūtiet man darbinieka vārdu uzvārdu un e-pastu
- ✓ Prezentācijas materiāli būs pieejami Moodle apmācību vidē
- ✓ Zināšanu pārbaudes tests būs jāpilda Moodle
- ✓ Testu varēs nokārtot līdz 31.03.2022. plkst. 23.59.

Samazinātas pārbaudes dabā

Pieredze, ilgtermiņa sadarbība

- Vērtē pēc nostrādātajiem gadiem LVM kā pakalpojuma sniedzējam

Piemaksa par augstāku kvalitāti

- Vērtē pēc piemaksas par augstāku kvalitāti atskaites

Pārbaudes akta precīza aizpildīšana

- Vērtē pēc atskaites par pārbaudes akta precīzu aizpildīšanu

- Brīvprātīga papildus vienošanās pie līguma;
- **Darbi dabā tiek pieņemti 3 darba dienu laikā;**
- Mežkopības meistars darbus dabā pārbauda 20 % apmērā no DU apjoma;
- Par kvalitāti atbild pakalpojuma sniedzējs visu līguma darbības laiku;
- Konstatējot problēmas pakalpojuma sniedzējs zaudē tekošā ceturkšņa piemaksu.

Piemaksa par augstas kvalitātes pakalpojumu mežkopībā

Bonusu sistēmas Piemaksas kritēriji, to aprēķināšana

1. Kritērijs

Augsta pakalpojuma sniegšanas kvalitāte

Kvalitāti vērtē pēc DIPA

Katrs reģistrētais pārkāpums DIPĀ
15 neatbilstības punkti

legūstamie punkti no **45**

2. Kritērijs

Pakalpojuma izpilde termiņā

Pakalpojuma izpildi termiņā vērtē katrai platībai

Katras platības termiņa kavējuma pārkāpums ir **5 neatbilstības punkti**

legūstamie punkti līdz - **35**

3. Kritērijs

Uzņēmēja kvalifikācija

Apguvis OT pilnveidi

Uzņēmēja personāls ir papildus apmācīts sertificētā apmācību programmā.

20 punktus iegūst, ja 2/3 darbu veicēju apguvuši praktisku sertificētu apmācību programmu

Ar mežsaimniecības darbuzņēmēja sertifikātu

Kvalitāti vērtē pēc Mežsaimniecības darbuzņēmēju sertifikāta

20 punktus iegūst, ja uzņēmējs ir ieguvis šo sertifikātu

Viena punkta vērtība
0.15 Euro

Kopējais iegūstamo punktu skaits **100**

Kritērijos punkti nesummējas

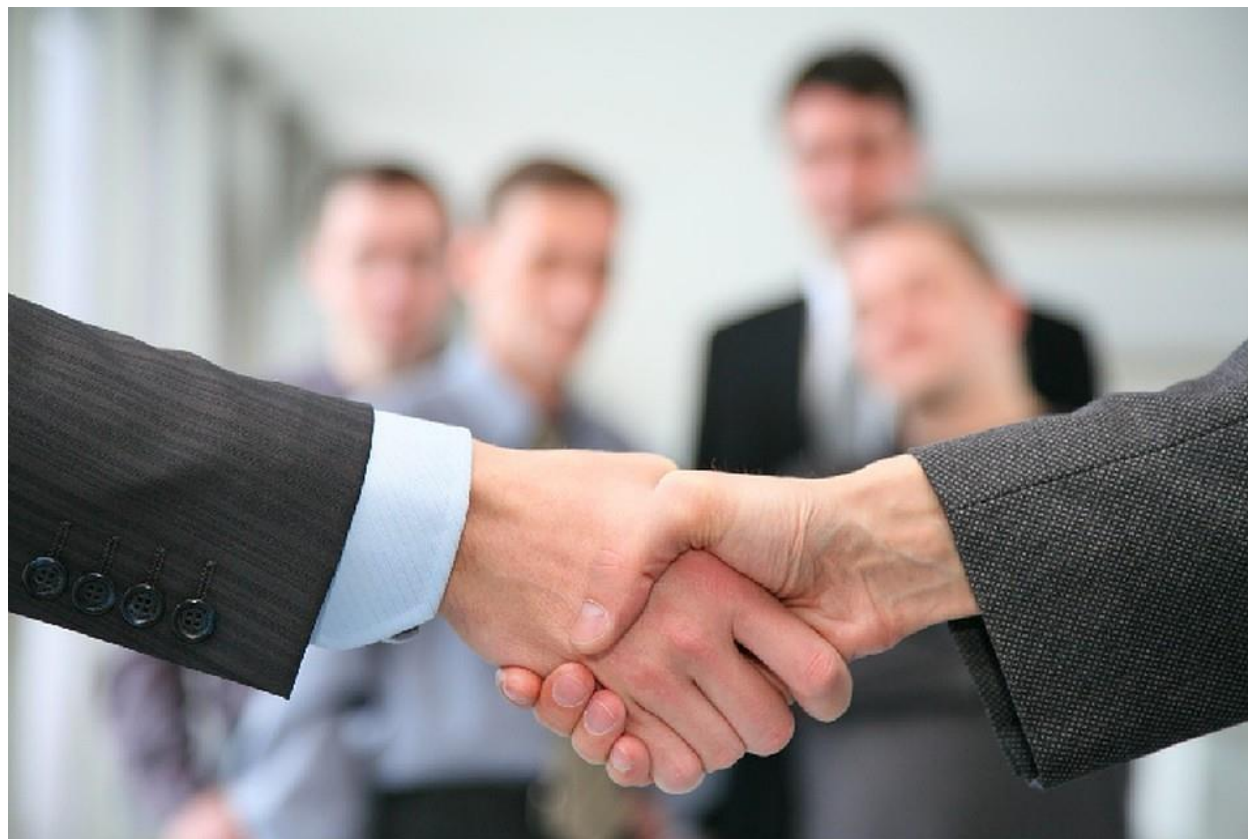
Noteikumi piemaksas saņemšanai par augstākas kvalitātes pakalpojumiem

- Kritēriju izpildi vērtē un aprēķina piemaksu par iepriekšējā ceturksnī veiktajiem darbiem pēc šāda grafika:

MĒNESIS	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JŪN	JŪL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Vērtējamais periods – datu ievākšana												
Vērtēšana	4. cet.			1. cet .			2. cet.			3. cet.		
Piemaksas piemērošana		15.02.			15.05.			15.08.			15.11.	

Samaksa par padarīto

1. Līgumiem, kas stājās spēkā no 2021. gada apmaksā ir atbilstoši esošai DIGP.
2. Piemaksa par esošām profesionālām pilnveides programmas apmācībām (OT) ir 3 EUR (vecā līguma redakcija ir nemainīga).
3. Mežsaimniecības darbuņēmēju sertifikāts ir līdzvērtīgs OT apmācībām, par kurām piemaksā arī 3 EUR.
4. Piemaksas par darbu, līgumiem, kas stājās spēkā no 2021. gada, tiks izmaksāti nākamā ceturksnī vienā maksājumā atbilstoši līguma redakcijai.

Balva - izcila sadarbība reģionā

Izcilākā sadarbība reģionā 2021. gadā

Austrumvidzeme	Jānis Jemsts
Ziemeļlatgale	SIA New Forest
Dienvidkurzeme	IK Haralds Junkars
Dienvidlatgale	SIA Backwood
Vidusdaugava	IP Koks
Zemgale	SIA SERVALS M
Rietumvidzeme	ZS Lazdiņi
Ziemeļkurzeme	ZS Graudupes

Jaunaudžu kopšanas mācības

Juris Katrevičs

Datums:

08.03.2022. – 11.03.2022.

